ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(91) 276 τελικό - ΣΥΝ 358
Βρυξέλλες, 11 Σεπτεμβρίου 1991

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα εφαρμοστέων στην ραδιοτηλεοπτική εκπομπή μέσω δορυφόρου και στην αναμετάδοση μέσω καλωδίου

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΠΡΟΤΑΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ : ΓΕΝΙΚΑ

Α. Εισαγωγή

Β. Η ανάγκη για κοινοτική δράση και ο σκοπός της προτεινόμενης οδηγίας

I. Η νομική κατάσταση στα κράτη μέλη και κατά το διεθνές δίκαιο

Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου
Αναμετάδοση μέσω καλωδίου

II. Ανάγκη να αναληφθεί δράση σε κοινοτικό επίπεδο

Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου
Αναμετάδοση μέσω καλωδίου
Περίληψη

Γ. Η αντίληψη περί της εναρμόνισης

Δ. Η νομική βάση

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ : ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κεφάλαιο I : Ορισμοί
Κεφάλαιο II : Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου
Κεφάλαιο III: Αναμετάδοση μέσω καλωδίου
Κεφάλαιο IV : Κοινές διατάξεις

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προτεινόμενη οδηγία θα καλύψει το υπάρχον κενό στη δημιουργία του ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου, διότι η οδηγία "Τηλεόραση χωρίς σύνορα" που εκδόθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1989, δεν περιέχει κανένα κεφάλαιο για το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της για την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα (COM(90) 78 τελικό της 21ης Φεβρουαρίου 1990) επιβεβαίωσε ότι ο ενιαίος ευρωπαϊκός οπτικουαστικός χώρος χρειάζεται συμπλήρωση από κοινές διατάξεις του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η Επιτροπή δήλωσε :

"Το νομικό πλαίσιο που θέσπισε η οδηγία (τηλεόραση χωρίς σύνορα) χρειάζεται ακόμα συμπλήρωση από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας. Σε μία εποχή όπου η τηλεόραση χωρίς σύνορα κατέστη πραγματικότητα μέσω της τεχνολογίας και ελευθερία μέσω του δικαίου, η άσκηση της τηλεοπτικής δραστηριότητας πρέπει να συνοδεύεται από αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε όλα τα κράτη μέλη, ώστε οι δικαιούχοι να μπορούν να επωφεληθούν απεριόριστα από την ευρωπαϊκή διάσταση της τηλεόρασης".

Η Επιτροπή δημοσίευσε τον Νοέμβριο του 1990 ένα έγγραφο προς συζήτηση σχετικά με "τα δικαιώματα ραδιομετάδοσηςς και πνευματικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά", το οποίο υποβλήθηκε στους ενδιαφερόμενους επαγγελματικούς κύκλους· στις 5 Φεβρουαρίου 1990 οργανώθηκε σχετικά μια ακρόαση. Το αποτέλεσμά της αντικατοπτρίζεται στο παρόν σχέδιο προτάσεως.

Το σχέδιο προτάσεως περιλαμβάνει δύο διαφορετικούς τομείς:
Εκπομπές μέσω δορυφόρου και αναμετάδοση μέσω καλωδίου.

<u>Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου</u>

Οι εκπομπές μέσω δορυφόρου είναι από τη φύση τους διασυνοριακές. Στις περισσότερες περιπτώσεις όμως το εθνικό δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ανεπαρκώς προσαρμοσμένο στη νέα τεχνολογική πραγματικότητα. Μέχρι σήμερα η νομική αβεβαιότητα σχετικά με το πού,

πότε και πώς θα αποκτήσουν σημασία από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας οι εκπομπές μέσω δορυφόρου, αναχαίτισε την ικανοποιητική εξέλιξη της μετάδοσης προγραμμάτων μέσω δορυφόρου. Αυτό αποτέλεσε μειονέκτημα όχι μόνο για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, οι οποίοι επιθυμούν να μεταδώσουν το πρόγραμμά τους μέσω δορυφόρου, αλλά και για τους δικαιούχους, όπως οι συγγραφείς, οι ερμηνευτές καλλιτέχνες και οι παραγωγοί φωνογραφημάτων , οι οποίοι ήθελαν να εκμεταλλευθούν τα δικαιώματά τους μέσω δορυφορικών εκπομπών.

Προκειμένου να εξαλειφθεί αυτή η νομική αβεβαιότητα η πρόταση οδηγίας στηρίζει τη λύση σε "δύο σκέλη". Η πρόταση προσδιορίζει κατ'αρχάς ποιά πράξη συνιστά σε κοινοτικό επίπεδο τη νομική διαδικασία της εκπομπής μέσω δορυφόρου υπό την έννοια του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας προϋποθέτοντας έτσι άδεια εκ μέρους του δικαιούχου. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό η άδεια για τη μετάδοση προστατευόμενων έργων μέσω δορυφόρου πρέπει να αποκτηθεί στη χώρα προέλευσης του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, ενώ η αμοιβή θα υπολογισθεί ανάλογα με τη λήψη από το πραγματικό ή το δυνητικό κοινό (το οποίο επίσης μπορεί να επεκτείνεται σε περισσότερες χώρες).

Πρέπει ωστόσο να αποφευχθεί η δημιουργία σε κάποια χώρα προέλευσης ενός "παραδείσου της πνευματικής ιδιοκτησίας " όπου θα υφίστανται κενά στην προστασία των δημιουργών πολιτιστικών αγαθών με στόχο να ενθαρρυνθεί η εγκατάσταση οργανισμών δορυφορικής μετάδοσης. Για το λόγο αυτό προτείνεται περαιτέρω να εισαχθεί σε όλη την Κοινότητα ενιαίο επίπεδο προστασίας για συγγραφείς, ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, παραγωγούς φωνογραφημάτων και ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

<u>Αναμετάδοση μέσω καλωδίου</u>

Στον τομέα της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου αλλοδαπών τηλεοπτικών εκπομπών η νομική αβεβαιότητα εμφανίζεται διαφορετικά απ'ότι στον τομέα των εκπομπών μέσω δορυφόρου.

Η αναμετάδοση μέσω καλωδίου τηλεοπτικών εκπομπών συνιστά διαδικασία που εμπίπτει στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, και ως εκ τούτου χρειάζεται προηγούμενη άδεια του δικαιούχου. Η επιχείρηση όμως εκμετάλλευσης του δικτύου διανομής δεν μπορεί σε περίπτωση ταυτόχρονης, αναλλοίωτης και χωρίς περικοπές αναμετάδοσης να αποκτήσει εκ των προτέρων δικαιώματα για το μέλλον χωρίς να γνωρίζει ούτε το περιεχόμενο ούτε και τον δικαιούχο του εκπεμπομένου προγράμματος.

Η διέξοδος από αυτό το δίλημμα βρέθηκε μέσω της συμβατικής πρακτικής στα κράτη μέλη που διαθέτουν το μεγαλύτερο δίκτυο διανομής όπως το Βέλγιο, οι Κάτω Χώρες και εν μέρει η Γερμανία. Στις χώρες αυτές η άδεια για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου γίνεται σε κεντρικό επίπεδο μέσω των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, που εκπροσωπούν τους διάφορους δικαιούχους, των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης του δικτύου διανομής και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

Το "μοντέλο της ομπρέλλας" που εισάγει η πρόταση βασίζεται στην πείρα που έχει αποκτηθεί από αυτή τη συμβατική πρακτική και προσπαθεί να άρει τα απομένοντα μειονεκτήματα. Σύμφωνα με την πρόταση τα δικαιώματα καλωδιακής αναμετάδοσης πρέπει να γίνονται αντικείμενο διαπραγματεύσεων αποκλειστικά και μόνο στα πλαίσια των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, οι οποίοι εκπροσωπούν τις διάφορες κατηγορίες δικαιωμάτων. Τέτοιου είδους κεντρικές διαπραγματεύσεις μεταξύ επιχειρήσεων εκμετάλλευσης του δικτύου διανομής, ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και οργανισμών με τη μορφή ομπρέλλας θα προωθηθούν με δύο συμπληρωματικά μέτρα. Αφενός καθένα από τα διαπραγματευόμενα μέρη θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του, μετά από αίτηση, μία ουδέτερη βάση διαπραγματεύσεων η οποία θα έχει τη μορφή φιλικής και μη δεσμευτικής διαμεσολάβησης. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι εξάλλου θα έχουν υποχρέωση να μην αρνούνται τις διαπραγματεύσεις χωρίς βάσιμους λόγους. Τα δύο αυτά μέτρα έχουν σκοπό <u>να γίνεται έναρξη</u> των διαπραγματεύσεων για την καλωδιακή αναμετάδοση χωρίς ωστόσο οι ενδιαφερόμενοι να υποχρεούνται <u>να συνάψουν</u> μία συμφωνία. Η σύναψη της συμφωνίας εμπίπτει εξ ολοκλήρου στη συμβατική σφαίρα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ: ΓΕΝΙΚΑ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ήδη το 1984 η Επιτροπή υπέβαλε στο Πράσινο Βιβλίο της για την εγκαθίδρυση κοινής αγοράς ραδιοφώνου-τηλεόρασης, ιδίως μέσω δορυφόρου και καλωδίου, προτάσεις για τη νομική διαμόρφωση της διασυνοριακής μετάδοσης προγραμμάτων στην κοινή αγορά. Η δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς ραδιοφώνου-τηλεόρασης περιελήφθηκε στον πίνακα(1) των μέτρων, τα οποία η Επιτροπή προέβλεπε στο Λευκό της Βιβλίο για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς(2) μέχρι τέλος του 1992.

2. Στις 3 Οκτωβρίου 1989 το Συμβούλιο εξέδωσε την οδηγία 89/552 για την "τηλεόραση χωρίς σύνορα"(3). Το τελικό κείμενο αυτής της οδηγίας δεν περιέχει, σε αντίθεση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής και τη γνώμη του Κοινοβουλίου, κανένα κεφάλαιο για την πνευματική ιδιοκτησία. Σ'αυτό οφείλεται η επακολουθήσασα διαπίστωση της Επιτροπής στην ανακοίνωσή της της 21ης Φεβρουαρίου 1990 για την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα(4):

---

(1) COM(84) 300 τελικό, της 14.6.1984
(2) COM(85) 310 τελικό της 14.6.1985
(3) Οδηγία του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (89/552/ΕΟΚ), ΕΕ αριθ. L 298 της 17.10.1989, σ. 23 επόμενα.
(4) COM(90) 78 τελικό

"Το νομικό πλαίσιο που θέσπισε η οδηγία (τηλεόραση χωρίς σύνορα) χρειάζεται ακόμα συμπλήρωση από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας. Σε μία εποχή όπου η τηλεόραση χωρίς σύνορα κατέστη πραγματικότητα μέσω της τεχνολογίας και ελευθερία μέσω του δικαίου, η άσκηση της τηλεοπτικής δραστηριότητας πρέπει να συνοδεύεται από αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε όλα τα κράτη μέλη, ώστε οι δικαιούχοι να μπορούν να επωφεληθούν απεριόριστα από την ευρωπαϊκή διάσταση της τηλεόρασης".

3. Στη συνέχεια η Επιτροπή περιέλαβε αυτό το στόχο στο πρόγραμμά της εναρμόνισης(5), υπέβαλε στους ενδιαφερόμενους κύκλους με ένα έγγραφο εργασίας τις σκέψεις της για τη διαμόρφωση μιας τέτοιας αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο μελλοντικό ευρωπαϊκό οπτικοακουστικό χώρο(6) και οργάνωσε σχετικά μία ακρόαση στις 5 Φεβρουαρίου 1991.

4. Αν δεν υπάρξει κοινοτική δράση στον τομέα αυτό, υπάρχει κίνδυνος ο ευρωπαϊκός οπτικοακουστικός χώρος να οργανωθεί τεχνητά ανάλογα με τις νομικές δυνατότητες και σε βάρος της δημιουργίας. Προκειμένου να αποφευχθεί αυτή η εξέλιξη, η προτεινόμενη οδηγία περιέχει ένα νομικό πλαίσιο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο υπακούει στην ανάγκη διατήρησης μιας ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων και διευκόλυνσης της διαχείρισεως των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Το νομικό αυτό πλαίσιο εξασφαλίζει την αποτελεσματικότερη δυνατή προστασία και δίκαιη αμοιβή του πνευματικού δημιουργού σε όλα τα κράτη μέλη. Συγχρόνως ευνοεί τις επενδύσεις για προαγωγή της παραγωγικής δημιουργίας καθώς και για προώθηση της διασυνοριακής μετάδοσης προγραμμάτων, ελαχιστοποιεί δε κατά το δυνατόν τους κινδύνους που συνδέονται με αυτά καθόσον οφείλονται στην έλλειψη ασφάλειας του δικαίου ή την ομοιομορφία των εθνικών νομοθεσιών.

---

(5) Βλ. ενέργειες με βάση το Πράσινο Βιβλίο - Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, COM(90) 584 τελικό της 17.1.1991

(6) Ραδιομετάδοση και δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά - έγγραφο εργασίας της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τα προβλήματα που τίθενται από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα των εκπομπών μέσω δορυφόρου και της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου, III/F/5263-90 της 8.11.1990

5. Για το σκοπό αυτό η προτεινόμενη οδηγία δεν επιχειρεί να επιβάλει απόψεις που απορρίφθηκαν ήδη κατά τη συζήτηση για το Πράσινο Βιβλίο "Τηλεόραση χωρίς σύνορα"(7) και την επακολουθείσασα έκδοση της οδηγίας(8). Αντίθετα αυτό που έχει γι'αυτήν σημασία είναι να εξασφαλισθεί και να τελειοποιηθεί η εν τω μεταξύ ευρέως συναντόμενη στην πράξη κτήση δια συλλογικών συμβάσεων των δικαιωμάτων ταυτόχρονης, αναλλοίωτης και ακέραιης αναμετάδοσης προγραμμάτων. Αυτό θα προαγάγει τη διασυνοριακή καλωδιακή αναμετάδοση και θα τονώσει τον ευρωπαϊκό οπτικοακουστικό χώρο.

6. Η προτεινόμενη ρύθμιση καλύπτει τώρα κυρίως και την πρωτογενή μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου, για την οποία το Πράσινο Βιβλίο δεν είχε τότε λάβει υπόψη την ανάγκη να γίνουν ενέργειες σε κοινοτικό επίπεδο. Η ταχεία αύξηση του αριθμού των δορυφόρων που χρησιμοποιούνται για μετάδοση προγραμμάτων, η έναρξη χρήσεως δορυφόρων μέσης ισχύος εκπομπής ("Medium power satellites") και δορυφόρων απευθείας μετάδοσης καθώς και βελτίωση της τεχνολογίας σχετικά με τις κεραίες, χάρις στην οποία καθίσταται δυνατή όλο και σε μεγαλύτερη έκταση η ατομική λήψη εκπομπών που είναι ικανοποιητική από άποψη ποιότητας και προσιτή από οικονομικής πλευράς, καθιστούν ανεπαρκή μία λύση περιορισμένη μόνο στην αναμετάδοση μέσω καλωδίου.

7. Η ρύθμιση για την Κοινότητα, εξάλλου, πρέπει να συμβαδίζει με την ευρύτερη αντίληψη περί εδαφικής εκτάσεως η οποία αποτελεί σήμερα το αντικείμενο συζητήσεων στους κόλπους του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη συμπλήρωση της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για τη διασυνοριακή τηλεόραση της 5ης Μαΐου 1989. Ωστόσο η υποχρέωση και η απαίτηση της Κοινότητας εξυπηρετούν έναν άλλο σκοπό, συγκεκριμένα τη δημιουργία της κοινής αγοράς.

---

(7) Βλ. ανωτέρω
(8) Βλ. ανωτέρω

Η προτεινόμενη οδηγία προσπαθεί να εκπληρώσει αυτή την υποχρέωση ενισχύοντας την προστασία του πνευματικού δημιουργού και προάγοντας τη διασυνοριακή μετάδοση προγραμμάτων οδηγούμενη έτσι στη δημιουργί του επιδιωκόμενου οπτικοακουστικού χώρου.

8. Η παρούσα πρόταση οδηγίας αποτελείται ουσιαστικά από δύο τμήματα. Και τα δύο περιέχουν διατάξεις για τη νομοθετική ρύθμιση της διασυνοριακής μετάδοσης ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων στην κοινή αγορά. Μετά την ανάλυση που γίνεται στο κεφάλαιο I των όρων που χρησιμοποιούνται στην παρούσα οδηγία , το κεφάλαιο II πραγματεύεται τη μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου και ακολούθως το κεφάλαιο III την ταυτόχρονη, αναλλοίωτη αναμετάδοση μέσω καλωδίου προγραμμάτων που έχουν μεταδοθεί επίγεια ή μέσω δορυφόρου.

Β. Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

I. Η νομική κατάσταση στα κράτη μέλη και κατά το διεθνές δίκαιο

Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου

9. Το άρθρο 11 δις, παράγραφος 1, αριθμός 1 της αναθεωρημένης σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (ΑΣΒ), όπως αναθεωρήθηκε στις Βρυξέλλες, της οποίας οι επακολουθήσασες αναθεωρήσεις δεσμεύουν όλα τα κράτη μέλη, αναγνωρίζει στους πνευματικούς δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν τις ασύρματες μεταδόσεις (πρωτογενείς μεταδόσεις). Αυτό καλύπτει βασικά τόσο τις επίγειες εκπομπές όσο και τις εκπομπές μέσω δορυφόρου. Σύμφωνα με το άρθρο 11 δις, παράγραφος 2, ΑΣΒ επαφίεται στις νομοθεσίες των χωρών της ενώσεως να καθορίσουν τους όρους ασκήσεως αυτού του δικαιώματος διατηρώντας παράλληλα ανέπαφο το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού και την απαίτησή του για εύλογη αμοιβή.

10. Ωστόσο η εφαρμογή του άρθρου 11 δις, παράγραφος 2, αριθμός 1, ΑΣΒ στη μετάδοση προστατευόμενων έργων μέσω δορυφόρου ανακινεί μία σειρά προβλημάτων.

11. Δεδομένου ότι το δικαίωμα εκπομπής εξαρτάται από το αν είναι εφικτή για το κοινό η λήψη του σήματος του φορέα προγράμματος, στην περίπτωση μετάδοσης προγραμμάτων μέσω δορυφόρου γίνεται μέχρι σήμερα διάκριση ανάλογα με το αν τα προστατευόμενα έργα εκπέμπονται μέσω τηλεπικοινωνιακού δορυφόρου ή μέσω δορυφόρου απευθείας μετάδοσης. Οι δεύτεροι αυτοί δορυφόροι έχουν μεγαλύτερη ισχύ εκπομπής σε συχνότητες που προβλέπονται από το διεθνές τηλεπικοινωνιακό δίκαιο για λήψη από το ευρύ κοινό για το οποίο και είναι δυνατή η απευθείας λήψη ενώ οι πρώτοι δορυφόροι εκμπέμπουν τα σήματα του φορέα προγράμματος με πολύ ασθενέστερη ισχύ σε συχνότητες στις οποίες η λήψη δεν επιτρέπεται βάσει του τηλεπικοινωνιακού δικαίου στο ευρύ κοινό[9]. Αρχικά τα σήματα αυτά διοχετεύονταν στους κεντρικούς σταθμούς των καλωδιακών δικτύων, σήμερα όμως, λόγω της βελτιωμένης τεχνολογίας σχετικά με τις κεραίες, κατέστη δυνατή με προσιτή δαπάνη η ατομική λήψη και αυτών των σημάτων, επιτρέπεται δε όλο και σε μεγαλύτερη έκταση από τους εθνικούς τηλεπικοινωνιακούς φορείς. Πρόσφατα προστέθηκαν και οι λεγόμενοι δορυφόροι Medium-Power, δορυφόροι μέσης ισχύος εκπομπής, που λειτουργούν πάντοτε σε τηλεπικοινωνιακές συχνότητες, τα σήματα τους όμως λαμβάνονται έμμεσα, χωρίς δυσκολία σε μακρυνά σημεία της ζώνης ακτινοβολίας τους[10]. Μέχρι σήμερα, όμως, αυτή η άμεση λήψη και των σημάτων φορέων προγραμμάτων που μεταδίδονται μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων παραμελήθηκε από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας και εξακολουθεί να λαμβάνεται υπόψη η τηλεπικοινωνιακού δικαίου διάκριση που συναντάται στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με αυτήν παρουσίαση του έργου στο κοινό απτόμενη της πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστά μόνον η εκπομπή σημάτων φορέων προγραμμάτων μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης, όχι όμως και η εκπομπή μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων· στη δεύτερη αυτή περίπτωση, από άποψη δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, σημασία έχει μόνον η αναμετάδοση των σημάτων φορέων προγραμμάτων μέσω καλωδιακών δικτύων. Ως εκ τούτου αντίθετα με ότι συμβαίνει όταν διοχετεύονται στο δίκτυο σήματα που εκπέμπτονται από δορυφόρους απευθείας μετάδοσης, η αναμετάδοση αυτή φαίνεται να μοιάζει όχι με την ενσύμαρτη αναμετάδοση αλλά με την πρωτογενή

(9) Βλ. σχετικά τη διεθνή σύμβαση περί τηλεπικοινωνιών και το άρθρο 1, αριθ. 37 του εκτελεστικού κανονισμού για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.

(10) βλ. και το κεφάλαιο 3 του Πράσινου Βιβλίου για τους δορυφόρους, COM(90) 490 τελικό

ενσύμαρτη μετάδοση, από την οποία ο πνευματικός δημιουργός προστατεύεται με το άρθρο 11, παράγρ. 1, αριθ. 1 της ΑΣΒ (- Βρυξελλών) καθώς και με τα άρθρα 11 τρις, παράγρ. 1, αριθ. 2, 14, παράγρ. 1, αριθ. 2 και 14 δις, παράγρ. 2, στοιχείο β της ΑΣΒ (- Παρισίων).

12. Δεν δόθηκε ποτέ ενιαία απάντηση στο αν η μετάδοση προστατευόμενων έργων μέσω δορυφόρου αποτελεί ενιαία, από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας πράξη, περιλαμβάνουσα τη μετάδοση των σημάτων φορέων προγραμμάτων προς και από το δορυφόρο καθώς και όλες τις ενδεχόμενες πράξεις μετατροπής που λαμβάνουν χώρα στον ίδιο τον δορυφόρο ή αν κάποιες μεμονωμένες τέτοιες πράξεις χρειάζονται ειδική άδεια κατά το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας.

13. Δεν έχει, τέλος, διευκρινιστεί προς το παρόν, ποιά δίκαια πνευματικής ιδιοκτησίας εφαρμόζονται κατά τη μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης. Επειδή ο πνευματικός δημιουργός έχει τελικά, βάσει της αρχής της εδαφικότητας, μία δέσμη δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που περιορίζονται εδαφικά σε όλες εκείνες τις χώρες στις οποίες προστατεύεται όποιος εκμεταλλεύεται προστατευόμενα έργα χρειάζεται άδεια εκμεταλλεύσεως για κάθε χώρα, στην οποία προβαίνει σε εκμετάλλευση εμπίπτουσα στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Γενικά θεωρείται ότι η πράξη εκμετάλλευσης που συνδέεται με την κλασσική επίγεια εκπομπή επιχειρείται στο κράτος, από το οποίο ξεκινάει η εκπομπή· η - μερικές φορές διόλου ευκαταφρόνητη - διάχυση των σημάτων εκπομπής σε γειτονικές χώρες παραμελήθηκε ως μη έχουσα σημασία από άποψη δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας.

14 Αντίστοιχα και στη μετάδοση προγραμμάτων από δορυφόρους απευθείας μετάδοσης εμπλέκεται μόνον το δίκαιο της χώρας εκπομπής, όχι όμως και το δίκαιο των χωρών λήψης· αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί με το ότι μόνον η πράξη της εκπομπής έχει σημασία από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας, ο δε δορυφόρος απευθείας μετάδοσης φαίνεται απλώς και μόνον ως προέκταση της κεραίας στο διάστημα, ενώ αντίθετα σε όλες τις άλλες χώρες η λήψη είναι ελεύθερη από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας.

15 Σ'αυτό αντιτάσσεται η νεώτερη αντίληψη ότι, κατά τη μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης, η πράξη εκμετάλλευσης που εμπίπτει στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας συντελείται όχι μόνο στο κράτος εκπομπής αλλά συγχρόνως και σε όλα εκείνα τα κράτη, στα οποία είναι δυνατή η άμεση λήψη των σημάτων φορέων προγραμμάτων. Αυτό έχει ως συνέπεια ότι, όποιος θέλει να μεταδώσει προγράμματα μέσω δορυφόρου απευθείας μετάδοσης, χρειάζεται την άδεια των δικαιούχων όχι μόνο στο κράτος εκπομπής αλλά συγχρόνως και σε όλα τα κράτη της λήψης. Ορισμένες φορές προτείνεται για την προστασία των πνευματικών δημιουργών να εφαρμόζεται η εκάστοτε μεγαλύτερη προστασία που προβλέπεται από το δίκαιο των κρατών λήψης, άλλοτε πάλι να εφαρμόζεται μόνον επικουρικά το δίκαιο των χωρών λήψης στις περιπτώσεις όπου δεν υφίσταται καμία ή υφίσταται ανεπαρκής μόνο προστασία στο κράτος εκπομπής.

16 Αυτό το επίμαχο ερώτημα ήταν για πολύ διάστημα θεωρητικής μάλλον φύσεως. Ωστόσο με την έναρξη λειτουργίας των εκπομπών των πρώτων δορυφόρων απευθείας μετάδοσης, τους οποίους θα ακολουθήσει στο άμεσο μέλλον πληθώρα άλλων, και ενόψει της δυνατότητας άμεσης λήψης των προγραμμάτων που μεταδίδονται μέσω δορυφόρων μέσης ισχύος εκπομπής, το ερώτημα αυτό βρίσκεται στο επίκεντρο της πρακτικής κτήσεως των δικαιωμάτων.

17. Τα εθνικά δίκαια πνευματικής ιδιοκτησίας χορηγούν κατά κανόνα στους πνευματικούς δημιουργούς μαζί με το δικαίωμα εκπομπής την εξουσία όχι μόνο επίγειας αλλά και μέσω δορυφόρων μετάδοσης στο κοινό. Οι νόμοι για την πνευματική ιδιοκτησία της Γαλλίας(11) και της Ισπανίας(12) περιέχουν ρητές διατάξεις για την εκπομπή προστατευόμενων έργων προς τηλεπικοινωνιακούς δορυφόρους με την έννοια αυτοτελούς "droit d'injection"· και η Μεγάλη Βετανία, τέλος, θεωρεί μετά την τροποποίηση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας του 1988 ως πράξη εκπομπής την μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων εκπομπή σημάτων φορέων προγραμμάτων , η οποία "μπορεί να ληφθεί

(11) Άρθρο 27, παράγραφος 3, σε συνδυασμό με άρθρο 45, αριθμός 3 του νόμου αριθμ. 57-298 της 11.3.1957 για την πνευματική ιδιοκτησία όπως ίσχυε μετά την τροποποίηση αριθμ. 85-660 της 3.7.1985.

(12) Άρθρο 20, αριθ. 2, στοιχείο γ, σε συνδυασμό με το άρθρο 36, αριθμ. 2 του νόμου 22/1987 της 11.11.1987 για την πνευματική ιδιοκτησία.

νομίμως από το ευρύ κοινό" (13). Στα υπόλοιπα κράτη μέλη εξακολουθεί κατά βάση να ισχύει ότι πράξη εκπομπής εμπίπτουσα στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστά μόνον η εκπομπή μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης, όχι όμως και η εκπομπή των σημάτων προς τηλεπικοινωνιακό δορυφόρο. Ούτε και σε εθνικό επίπεδο καθίσταται σαφές αν κατά την εκπομπή μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης θεωρείται ότι εφαρμόζεται το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας μόνον του κράτους της εκπομπής ή αν συγχρόνως εμπλέκονται και τα αντίστοιχα δίκαια όλων των κρατών λήψης.

18. Για ιστορικούς λόγους εμφανίζεται λιγότερο ενισχυμένη η διεθνής προστασία του δικαιούχου συγγενικού δικαιώματος από τη διεθνή σύμβαση της Ρώμης για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των παραγωγών ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών (ΣΡ) του 1961. Στη διεθνή σύμβαση της Ρώμης πάντως έχουν προσχωρήσει προς το παρόν η Δανία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία, η Ιρλανδία, η Ιταλία και το Λουξεμβούργο, όχι όμως το Βέλγιο, η Ελλάδα, οι Κάτω Χώρες και ούτε η Ισπανία και η Πορτογαλία.

19. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες προστατεύονται κατά το άρθρο 7, στοιχείο α, της ΣΡ μόνον κατά της ζωντανής μετάδοσης της ερμηνείας ή της εκτέλεσής τους. Αν, αντίθετα, η ερμηνεία ή η εκτέλεσή τους έχουν εγγραφεί με την άδειά τους σε υλικό φορέα ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, τότε δεν χρειάζεται για την εκπομπή τους άδεια του ερμηνευτή. Αν όμως χρησιμοποιούνται για την εκπομπή φωνογραφήματα που έγιναν για εμπορικούς σκοπούς, τότε είτε οι ερμηνευτές καλλιτέχνες είτε οι παραγωγοί φωνογραφημάτων ή και οι δύο από κοινού έχουν, βάσει του άρθρου 12 της ΣΡ, αξίωση τουλάχιστον για εύλογη αμοιβή. Ανεξάρτητα από το ότι η Διεθνής Σύμβαση της Ρώμης παρέχει στα συμβαλλόμενα κράτη ήδη με αυτό μία δυνατότητα επιλογής, αυτή η αξίωση για αμοιβή μπορεί να αποκλειστεί εν μέρει ή εξ ολοκλήρου με μία δήλωση σχετικής επιφυλάξεως (άρθρο 16, παράγρ. 1, στοιχείο α της ΣΡ). Έτσι, η Δανία και η Ιταλία αποκλείουν την αξίωση για αμοιβή ουσιαστικά μόνον σχετικά με εκπομπή για μη

(13) SEC 6 (1) (a) και (2) του Copyright, Desings and Patents Act 1988 ("..capable of being lawfully received by members of the public...")

εμπορικούς σκοπούς[14]. το Λουξεμβούργο, αντίθετα, διατύπωσε επιφύλαξη ως προς το σύνολο του άρθρου 12 της ΣΡ[15]. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 13, στοιχεία α και β ΣΡ, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί προστατεύονται με το δικαίωμα αναμετάδοσης από το να περιληφθεί σε πρωτογενείς εκπομπές μέσω δορυφόρου ταυτόχρονη μετάδοση τμημάτων των προγραμμάτων τους , με το δε δικαίωμα να επιτρέπουν την εγγραφή των εκπομπών τους, από τη μετάδοση τέτοιων τμημάτων σε διαφορετικό χρόνο.

20 Σε <u>εθνικό επίπεδο</u> η προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων εμφανίζει μεγάλες διαφορές στο θέμα αυτό. Έτσι στο Βέλγιο, την Ελλάδα και τις Κάτω Χώρες λείπει μέχρι σήμερα τελείως οποιαδήποτε κωδικοποιημένη προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων· στο Βέλγιο πάντως και τις Κάτω Χώρες συζητούνται σήμερα σχετικά νομοσχέδια. Μερικές φορές και η νομολογία σ'αυτά τα κράτη μέλη χορήγησε προστασία σε ορισμένη έκταση με βάση διατάξεις εκτός πνευματικής ιδιοκτησίας. Όπου, αντίθετα, η προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων είναι κωδικοποιημένη, οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες μπορούν κατ'αναλογία προς τη διεθνή προστασία του άρθρου 7, στοιχείο α, ΣΡ να απαγορεύσουν οπουδήποτε τη ζωντανή μετάδοση των εκτελέσεών τους[16]. Και τα σημερινά νομοσχέδια στο Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες προβλέπουν τέτοια εξουσία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών[17]. Διαφορετική είναι, αντίθετα, η ρύθμιση των δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών ή και των

---

(14) πρβλ. Copyright 1965, 214 (Δανία) και Copyright 1975, 44 (Ιταλία).
(15) πρβλ. Copyright 1976, 24.
(16) Άρθρο 45, παρ. 1, στοιχείο β του νόμου 158 για την πνευματική ιδιοκτησία (Δανία)· άρθρο 76, παρ. 1 του UrhG (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας)· άρθρο 18, παρ. 1 του νόμου αριθ. 85-660 (Γαλλία)· SEC 182 (1) (B) Copyright, Designs and Patents Act (Ιρλανδία)· άρθρο 80, παρ. 1 του νόμου 633 για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων δικαιωμάτων συνδεομένων με την άσκησή της (Ιταλία)· άρθρο 3, αριθ. 1, στοιχείο α του νόμου για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των παραγωγών ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών (Λουξεμβούργο)· άρθρο 178, στοιχείο α του Κώδικα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (Πορτογαλία)· άρθρο 102, αριθ. 1 του νόμου 22/1987 (Ισπανία).

(17) πρβλ. π.χ. άρθρο 51, παρ. 1 του νομοσχεδίου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, Dok. Sen. αριθ. 329-1 (1988) (Βέλγιο) και άρθρο 2, αριθ. 1, στοιχείο δ του νομοσχεδίου για τα συγγενικά δικαιώματα, Tweede Kamer, 1988-1989, 21 244 (Κάτω Χώρες).

παραγωγών φωνογραφημάτων αν χρησιμοποιούνται για την εκπομπή φωνογραφήματα που έγιναν για εμπορικούς σκοπούς. Έτσι, το Λουξεμβούργο και η Πορτογαλία δεν παρέχουν σήμερα ούτε στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ούτε στους παραγωγούς φωνογραφημάτων αυτοτελή δικαιώματα σχετικά με τη χρήση φωνογραφημάτων για τους σκοπούς της εκπομπής. Η Μεγάλη Βρετανία και η Ιρλανδία, εξάλλου, μόνο στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες δεν αναγνωρίζουν αυτοτελή δικαιώματα σχετικά με τη χρήση φωνογραφημάτων για μία εκπομπή· αντίθετα οι παραγωγοί φωνογραφημάτων έχουν στα δύο αυτά κράτη μέλη ίδιο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας που τους επιτρέπει να επιβάλλουν απαγόρευση(18). Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας(19), η Δανία(20), η Γαλλία(21), η Ιταλία(22) και η Ισπανία(23), άλλωστε, αναγνωρίζουν τόσο στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες όσο και στους παραγωγούς φωνογραφημάτων τουλάχιστον ένα ποσοστό επί της πρόσθετης αμοιβής που προβλέπεται για την εκπομπή φωνογραφημάτων. Παρόμοια ρύθμιση προβλέπουν για την ώρα τα νομοσχέδια στο Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες(24). Δεν είναι όμως μικρές οι αποκλίσεις στις σχετικές λεπτομέρειες γύρω από τη διαμόρφωση της σχέσης που θεμελιώνει την απαίτηση και από τον

---

(18) Sec 16(1)(δ), 20(β) Copyright, Designs and Patents Act 1988 (Μεγάλη Βρετανία) και Sec 17(1), (4) (β) σε συνδυασμό με Sec 2(3) Copyright Act 1963 (Ιρλανδία).

(19) Άρθρο 76, παρ. 2 και 86 UrhG.

(20) Άρθρο 47 του νόμου για την πνευματική ιδιοκτησία σε λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα.

(21) Άρθρο 22, παρ. 2-5 του νόμου 85-660.

(22) Άρθρα 73 και 80, παρ. 2 του νόμου αριθ. 633 για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των άλλων δικαιωμάτων συνδεομένων με την άσκησή της.

(23) Άρθρα 103 και 109, αριθ. 1 του νόμου 22/1987.

(24) βλ. π.χ. άρθρα 56 και 61 του νομοσχεδίου για την πνευματική ιδιοκτησία, Dok. Sen. αριθ. 329-1 (1988) (Βέλγιο) και άρθρο 6 του νομοσχεδίου για τα συγγενικά δικαιώματα, Tweede Kamer, 1988-1989, 21 244 (Κάτω Χώρες).

τρόπο κατανομής μεταξύ των δικαιούχων. Τέλος, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί σε όλα τα κράτη μέλη που έχουν είτε κωδικοποιημένη ρύθμιση για την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων είτε χορηγούν στους οργανισμούς αυτούς προστασία βάσει του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, προστατεύονται τόσο κατά της υλικής ενσωμάτωσης όσο και κατά της αναμετάδοσης των εκπομπών τους(25).

Αναμετάδοση μέσω καλωδίου

21. Ανεξάρτητα από το αν τα επίγεια ή μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης εκπεμπόμενα σήματα φορέων προγραμμάτων διαβιβάζονται στα καλωδιακά δίκτυα και διοχετεύονται στους θεατές του δικτύου με χρονική διαφορά ή ταυτόχρονα και χωρίς μεταβολές, αυτό συνιστά κατά το διεθνές δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας αυτοτελή πράξη εκπομπής σύμφωνα με το άρθρο 11 δις, παράγρ. 1, περίπτ. 2 της ΑΣΒ. Αν τα σήματα φορέων προγραμμάτων της πρωτογενούς εκπομπής αναμεταδίδονται δια καλωδιακού δικτύου σε άλλο κράτος από το κράτος της πρωτογενούς εκπομπής, η αναμετάδοση αυτή εμπίπτει στο οικείο εθνικό δίκαιο αναμετάδοσης κάθε κράτους. Μόνη προϋπόθεση είναι η διαβίβαση να επιχειρείται από άλλον οργανισμό από εκείνον της πρωτογενούς εκπομπής.

22. Μερικές φορές υποστηρίζεται ότι πρέπει να συντρέχει πρόσθετη προϋπόθεση δηλαδή ότι, πέρα από αυτό, η καλωδιακή αναμετάδοση να είναι προσιτή σε "νέους κύκλους ακροατών" σε σχέση με την πρωτογενή εκπομπή, οπότε είναι θεμιτή η χωρίς νέα άδεια του πνευματικού δημιουργού αναμετάδοση, εντός της εθνικής περιοχής που καλύπτει η εκπομπή των οργανισμών που προβαίνουν στην πρωτογενή εκπομπή και χρηματοδοτούνται από τέλη ή ακόμη εντός της περιοχής αμέσου λήψεως από τους οργανισμούς που χρηματοδοτούνται από διαφημίσεις.

---

(25) Άρθρο 48, παρ. 1 του νόμου 158 για την πνευματική ιδιοκτησία σε λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα (Δανία)· άρθρο 87, παρ. 1, αριθ. 1 και 2 UrhG (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας)· άρθρο 27, παρ. 1 του νόμου αριθ. 85-660 (Γαλλία)· Sec 16(1) (α) και (δ) σε συνδ. με Sec 17(1) και (4) καθώς και Sec 20 (γ) Copyright, Designs and Patents Act 1988 (Μεγάλη Βρετανία)· Sec 19 (1) και (5) (α), (β) και (δ) Copyright Act 1963 (Ιρλανδία)· άρθρο 79 του νόμου αριθ. 633 για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων δικαιωμάτων συνδεόμενων με την άσκησή της (Ιταλία)· άρθρο 10, στοιχεία α και β του νόμου για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών (Λουξεμβούργο)· άρθρο 187, στοιχεία α και β του Κώδικα για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενή δικαιώματα (Πορτογαλία)· άρθρο 116, αριθ. 1, στοιχεία α και β του νόμου 22/1987 (Ισπανία).

Και το δικαίωμα αναμετάδοσης του άρθρου 11 δις, παρ. 1, περίπτ. 2 της ΑΣΒ όπως και το δικαίωμα πρωτογενούς εκπομπής υπόκειται σύμφωνα με τον αριθ. 1 της ΑΣΒ, στους περιορισμούς του άρθρου 1 δις, παρ. 2 της ΑΣΒ. Μπορεί δηλαδή να επιβληθεί η υποχρεωτική παρεμβολή οργανισμών συλλογικής διαχείρισης ή ακόμη και νόμιμη άδεια.

23. Και κατά τα <u>εθνικά</u> δίκαια περί πνευματικής ιδοκτησίας των κρατών μελών η ενσύρματη καλωδιακή αναμετάδοση αποτελεί κατ'αρχήν δικαίωμα των πνευματικών δημιουργών(26). Η Δανία, εν είδει περιορισμού, εξήρτησε την αναμετάδοση εγχωρίων ή αλλοδαπών προγραμμάτων που αναμεταδίδονται επίγεια ή μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης, όχι όμως μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων , από νόμιμη άδεια(27). Στη Μεγάλη Βρετανία(28), τέλος - όπως και στην Ιρλανδία(29) - ο νόμος παίρνει ως δεδομένο ότι η μέσω καλωδίου αναμετάδοση προγραμμάτων, την οποία υποχρεούνται, σύμφωνα με το δίκαιο των μαζικών μέσων ενημέρωσης, να κάνουν οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του δικτύου διανομής, καθώς και η αναμετάδοση προγραμμάτων εντός της περιοχής λήψης εξομοιώνονται με την πρωτογενή εκπομπή και επομένως δεν απαιτείται σχετικά ειδική άδεια του δικαιούχου - εκτός από την άδεια των φορέων διανομής προγραμμάτων μέσω δορυφόρου.

24. Στο χώρο του διεθνούς δικαίου, εξάλλου, η Διεθνής Σύμβαση της Ρώμης δεν παίζει κανένα ρόλο στην αναμετάδοση μέσω καλωδίου των

---

(26) πρβλ. άρθρο 15, παρ. 2, αριθ. 2, 20 UrhG (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας)· άρθρο 27 του νόμου αριθ. 57-298 όπως ίσχυσε με το νόμο αριθ. 85-660 (Γαλλία)· Sec 16 (1) (δ), 20 σε συνδ. με Sec 7, 178 Copyright, Designs and Patents Act 1988 (Μεγάλη Βρετανία)· Sec 8 (6) (ε), 9 (7) (δ) και 18 (4) (δ) σε συνδ. με Sec 2 (3) Copyright Act 1963 (Ιρλανδία)· άρθρο 16 του νόμου αριθ. 633 για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων δικαιωμάτων συνδεομένων με την άσκησή της (Ιταλία)· άρθρο 23 I αριθ. 2 του νόμου για την πνευματική ιδιοκτησία της 29.3.1972 (Λουξεμβούργο)· άρθρο 68, παρ. 2 στοιχείο ε) σε συνδ. με άρθρο 153, παρ. 3 του κώδικα για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενή δικαιώματα (Πορτογαλία)· άρθρο 17 σε συνδ. με το άρθρο 20, παρ. 2, στοιχείο ε) του νόμου 22/1987 (Ισπανία).

(27) άρθρο 22 καθώς και άρθρο 45, παρ. 2 (υποχρεωτική άδεια για το δικαίωμα αναμετάδοσης των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών) του νόμου 158 για την πενυματική ιδιοκτησία σε λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα καθώς και άρθρο 11 α) του νόμου 157 για το δικαίωμα στις φωτογραφίες.

(28) Sec 73 Copyright, Designs and Patents Act 1988.

(29) Sec 52 (3) και (4) Copyright Act 1963.

πρωτογενώς εκπεμφθέντων σημάτων φορέων προγραμμάτων. Η βάσει της Συμβάσεως προστασία υφίσταται μόνον κατά της ασύμαρτης, όχι όμως και κατά της ενσύρματης, αναμετάδοσης (άρθρο 3, στοιχείο ζ και στ, ΣΡ). Ακόμη και αν κανείς ήθελε να θεωρήσει την αναμετάδοση μέσω καλωδίου ως "δημόσια μετάδοση" κατά την έννοια της Διεθνούς Σύμβασης της Ρώμης η ταυτόχρονη, χωρίς μεταβολές καλωδιακή αναμετάδοση, την οποία και μόνον αφορά η παρούσα πρόταση οδηγίας, δεν θα έθιγε καμία από τις εξουσίες που αναγνωρίζει η Σύμβαση της Ρώμης· διότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α, της Συμβάσεως δεν προστατεύει τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, όταν η δημόσια μετάδοση χρησιμοποιεί εκτέλεση που αποτέλεσε ήδη αντικείμενο εκπομπής, η δε υποχρέωση να καταβληθεί αμοιβή για τη χρήση του φωνογραφήματος προϋποθέτει κατά το άρθρο 12 της ΣΡ ότι τα φωνογραφήματα χρησιμοποιούνται "άμεσα" για μία εκπομπή, οι δε ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, τέλος, προστατεύονται μόνον κατά της ασύρματης αναμετάδοσης των εκπομπών τους (άρθρο 13, στοιχείο α σε συνδ. με άρθρο 3, στοιχείο η της ΣΡ).

25. Οι ραδιοτηλεοπτικοί, όμως, οργανισμοί απολαμβάνουν βάσει του άρθρου 1, αριθ. 1, στοιχείο β της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των τηλεοπτικών εκπομπών (ΕΤΣ) του 1960, την οποία έχουν υπογράψει το Βέλγιο, η Δανία, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλία, η Μεγάλη Βρετανία και η Ισπανία, προστασίας και κατά της ενσύρματης αναμετάδοσης των εκπομπών τους. Η Μεγάλη Βρετανία, ωστόσο, διατύπωσε επιφύλαξη αποκλείοντας γενικά την προστασία αυτή· το Βέλγιο απέκλεισε την προστασία μόνον των βελγικών ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και συγχρόνως περιόρισε την προστασία αλλοδαπών οργανισμών στο 50% του εβδομαδιαίου χρόνου εκπομπής.

26. Δεν έχει, εξάλλου, σχετικά καμία σημασία η Σύμβαση του 1974 για τη διανομή των σημάτων φορέων προγραμμάτων που μεταδίδονται μέσω δορυφόρου , στην οποία έχουν προσχωρήσει από τα κράτη μέλη μόνον η Γερμανία και η Ιταλία. Η Σύμβαση προστατεύει μόνον κατά της αθέμιτης "παρείσφρυσης" σημάτων φορέων προγραμμάτων που δεν προορίζονται για το ευρύ κοινό και, επομένως, ουσιαστικά κατά της άνευ αδείας λήψεως μέσω δορυφόρου εκπομπών από σημείο σε σημείο. Αντίθετα, εκπομπές που μεταδίδονται απευθείας στο ευρύ κοινό μέσω δορυφόρων, εξαιρούνται ρητά με το άρθρο 3 της Συμφωνίας από την προστασία.

27. Δεν είναι, εξάλλου, σπάνιο οι εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών για την πνευματική ιδιοκτησία ή την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων να χορηγούν σχετικά προστασία βαίνουσα πέρα από το ελάχιστο όριο προστασίας του διεθνούς δικαίου. Έτσι ιδίως οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί προστατεύονται σε μεγάλο αριθμό κρατών μελών, όπως. λ.χ. στη Γερμανία(30), τη Γαλλία(31), τη Μεγάλη Βρετανία(32) ή την Ισπανία(33) όχι μόνο κατά της ασύρματης, αλλά βασικά και κατά της ενσύρματης αναμετάδοσης των εκπομπών τους. Μεγαλύτερες διαφορές υφίστανται ως προς την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών· σε μία σειρά κρατών μελών, όπως π.χ. η Γερμανία(34), η Γαλλία(35) ή η Ισπανία(36) στα δικαιώματά τους περιλαμβάνεται και το δικαίωμα να χορηγούν άδεια για την αναμετάδοση της ερμηνείας ή της εκτέλεσής τους- υφισταμένου εν μέρει του τεκμηρίου ότι εφόσον χορηγήθηκε άδεια για την εκπομπή ή άδεια για την ενσωμάτωση της ερμηνείας ή της εκτέλεσης σε υλικό φορέα εικόνας ή εικόνας και ήχου, τότε ισχύει και για την αναμετάδοση - ενώ σε άλλες χώρες, όπως για παράδειγμα πρόσφατα στη Μεγάλη Βρετανία(37), η αναμετάδοση απαλλάσσεται ρητά της άδειας. Όταν για την πρωτογενή εκπομπή χρησιμοποιείται φωνογράφημα που έγινε για εμπορικούς σκοπούς, συχνά τα δίκαια των κρατών μελών παρέχουν στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ή και στους παραγωγούς φωνογραφημάτων πέρα από το

(30) άρθρο 87, παρ. 1, αριθ. 1 σε συνδ. με άρθρο 20 UrhG.
(31) άρθρο 27, παρ. 1 του νόμου αριθ. 85-660 σε συνδ. με το άρθρο 27 του νόμου αριθ. 57-298 όπως ίσχυσε μετά το νόμο αριθ. 85-660.
(32) Sec 16 (1) (δ), 20 (γ) Copyright, Designs and Patents Act 1988.
(33) άρθρο 116, αριθ. 1, στοιχείο α του νόμου 22/1987.
(34) πρβλ. άρθρο 76 UrhG.
(35) άρθρο 18, παρ. 1 του νόμου αριθ. 85-660.
(36) άρθρο 101, αριθ. 1 του νόμου 22/1987.
(37) πρβλ. Sec 182 και 183 Copyright, Designs and Patents Act 1988.

κατώτατο όριο προστασίας και σχετική αξίωση αμοιβής για την αναμετάδοση αυτής της πρωτογενούς εκπομπής(38), η Μεγάλη Βρετανία μάλιστα και η Ιρλανδία χορηγούν και ίδιο δικαίωμα προς απαγόρευση (39).

II. Ανάγκη να αναληφθεί δράση σε κοινοτικό επίπεδο

28. Και στους δύο τομείς, κατά τη μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου καθώς και κατά την αναμετάδοση μέσω καλωδίου το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας δεν μπόρεσε από καμμία άποψη να παρακολουθήσει την εξέλιξη των τεχνικών δυνατοτήτων και των οικονομικών δεδομένων της διασυνοριακής μετάδοσης προγραμμάτων. Έτσι σήμερα υφίστανται εν μέρει στο διεθνές αλλά ιδιαίτερα στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών όχι μόνο σημαντική νομική αβεβαιότητα, αλλά και επιζήμια κενά στην προστασία της προαγωγής της παραγωγικής δημιουργίας που αποτελεί το στόχο. Οι δικαιούχοι, εξάλλου, βρίσκονται εκτεθειμένοι στον κίνδυνο, εκμετάλλευση των έργων τους που περιέχονται σε ένα πρόγραμμα να παρακωλυθεί από αποκλειστικά δικαιώματα μεμονωμένων δικαιούχων.

29. Από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της πρωτογενούς εκπομπής και της ταυτόχρονης, ακέραιης αναμετάδοσης εκμπομπών. Στην περίπτωση της πρωτογενούς εκπομπής, στην οποία συγκαταλέγεται και η μετάδοση ενός πρωτοτύπου προγράμματος μέσω δορυφόρου, ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός καθορίζει το περιεχόμενο του προγράμματος. Θα περιλάβει στο πρόγραμμά του μόνο εκείνα τα έργα και τις προστατευόμενες ερμηνείες ή εκτελέσεις, για τις οποίες έχει αποκτήσει προηγουμένως τα περιουσιακά δικαιώματα. Αντίθετα, στην περίπτωση της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου, η επιχείρηση που εκμεταλλεύεται το καλωδιακό δίκτυο δεν έχει τη δυνατότητα να καταρτίσει το πρόγραμμα ανάλογα με τη σειρά των

(38) πρβλ. π.χ. άρθρο 76, παρ. 2 και 86 σε συνδ. με το άρθρο 20 UrhG (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας) ή άρθρο 103 σε συνδ. με το άρθρο 20, αριθ. 2, στοιχείο δ και ε του νόμου 22/1987 (Ισπανία).

(39) Sec 16 (1) (δ),20 (β) Copyright, Designs and Patents Act 1988 (Μεγάλη Βρετανία) και Sec 17 (1), (4) (β) και (γ) σε συνδ. με Sec 2 (3) Copyright Act 1963 (Ιρλανδία).

δικαιωμάτων που έχει αποκτήσει. Η επιλογή της περιορίζεται απλώς στην αναμετάδοση ή τη μη αναμετάδοση της πρωτογενούς εκπομπής στο σύνολό της.

Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου

30. Στον τομέα της μετάδοσης προγραμμάτων μέσω δορυφόρου δεν φαίνεται πλέον καταρχήν δικαιολογημένο ούτε από τη σκοπιά των δικαιούχων ούτε από την σκοπιά των φορέων που διανέμουν το πρόγραμμα ή των τηλεθεατών να εξαιρείται της εφαρμογής του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας μία πράξη που πρέπει να χαρακτηρισθεί ως εκπομπή, επειδή χρησιμοποιεί ένα τεχνικό μέσο το οποίο αρχικά επιφυλασσόταν, σύμφωνα με το τηλεπικοινωνιακό δίκαιο, στις ατομικές επικοινωνίες που δεν ήταν προσιτές στο κοινό. Αντίθετα, κρίσιμο από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το ότι η εκμετάλλευση προστατευόμενων έργων και ερμηνειών ή εκτελέσεων συνιστά παρουσίαση στο κοινό.

31. Υφίσταται έτσι μία νομική αβεβαιότητα, αν στην περίπτωση μετάδοσης προγραμμάτων μέσω δορυφόρου πρέπει να αποκτηθούν τα δικαιώματα μόνο για τη χώρα διανομής ή συγχρόνως και για όλες τις χώρες λήψης ακόμη και για τον ήδη υπερτερούντα αριθμό των προγραμμάτων που μεταδίδονται σήμερα στην Κοινότητα μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων.

32. Δεδομένου ότι οι δικαιούχοι έχουν συμφέρον να εκμεταλλευθούν τα προστατευόμενα έργα τους και τα λοιπά αντικείμενα προστασίας, ο μόνος οικονομικά συμφέρον τρόπος για να εξαλειφθεί αυτή η νομική αβεβαιότητα είναι να θεσπιστεί ότι αποκτώνται τα δικαιώματα εκπομπής μόνο για τη χώρα διανομής, η οποία χρειάζεται ακριβή προσδιορισμό.

33. Διότι αν ένας φορέας διανομής προγράμματος πρέπει να αποκτήσει τα δικαιώματα σε όλες τις χώρες λήψης, θα πρέπει κατ'αρχάς να προσδιορισθεί σε ποιές χώρες γενικά θα είναι δυνατή η άμεση λήψη των σημάτων φορέων προγραμμάτων. Η εξυπηρετούμενη ζώνη δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί με τόση ακρίβεια ώστε να επιτρέπει ακριβή προσδιορισμό κάθε κράτους λήψης. Έτσι ενδέχεται μία δορυφορική εκπομπή να προορίζεται για την επικράτεια της Κοινότητας, να είναι όμως δυνατή η λήψη της - έστω και με ηυξημένο κόστος κεραίας - για παράδειγμα και στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και τμήματα της

Σκανδιναυΐας. Είναι αλήθεια ότι η νέα τεχνολογία των δορυφόρων διευκολύνει τον όλο και ακριβέστερο προσδιορισμό των εξυπηρετουμένων ζωνών αλλά εξακολουθούν να είναι ασαφή τα περιθώρια των ζωνών αυτών . Το μόνο που χρειάζεται σε μία μεταβατική ζώνη για τη λήψη είναι όλο και μεγαλύτερες και ισχυρότερες κεραίες. Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με επαρκή βεβαιότητα από πιο σημείο και μετά, κάτω από τις περιστάσεις αυτές, μπορεί να γίνει λόγος για δυνατότητα άμεσης λήψης από το σύνολο και από πιο σημείο πλέον και μετά όχι. Τελικά η αποτυχία των διαπραγματεύσεων έστω και με έναν από τους δικαιούχοθς σε ένα από τα κράτη μέλη θα είχε σαν συνέπεια να παρακωλύεται η συνολική μετάδοση του προγράμματος μέσω δορυφόρου. Αυτό δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα ούτε των πνευματικών δημιουργών από την εκμετάλλευση των έργων τους ούτε του συνόλου.

34. Η δυνατότητα να επιτραπεί σε έναν φορέα διανομής προγράμματος να μεταδόσει κατ'αποκλειστικότητα ή σε ορισμένη γλώσσα προστατευόμενα έργα, ιδίως κινηματογραφικές ταινίες, μέσω δορυφόρου, δεν αποκλείεται από την πρόταση οδηγίας. Διατηρείται στην έκταση που ίσχυε μέχρι σήμερα η δυνατότητα τέτοιων περιορισμένων αδειών δια της συμβατικής οδού.

35. Η απόφαση, ωστόσο, για το αν το μόνο δίκαιο που ενδιαφέρει είναι το δίκαιο της χώρας εκπομπής, προϋποθέτει κατ' ανάγκη ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών προστατεύονται κατά τον ενδεικνυόμενο τρόπο με ελαχίστη εναρμόνιση των διατάξεων των επιμέρους κρατών. Αν δηλαδή σε ένα κράτος μέλος δεν υφίσταται καμία προστασία κατά της διανομής προστατευόμενων έργων μέσω δορυφόρου, τότε η μετάδοση από το κράτος αυτό μέσω δορυφόρου σε όλη την Κοινότητα δεν θα χρειαζόταν ούτε άδεια των δικαιούχων ούτε θα προϋπέθετε καταβολή αμοιβής και θα καθιστούσε κενή περιεχομένου την προστασία που χορηγούν σχετικά τα εθνικά δίκαια άλλων κρατών μελών. Αν το δίκαιο της χώρας εκπομπής προβλέπει βασικά προστασία, εξαρτά όμως την πρωτογενή εκπομπή μέσω δορυφόρου από νόμιμη άδεια, τότε οι δικαιούχοι σε όλη την εξυπηρετούμενη ζώνη στερούνται τη δυνατότητα να αποφασίσουν για τον τρόπο και το είδος εκμετάλλευσης των έργων τους και απλώς εισπράττουν την αμοιβή που ορίζει στη χώρα εκπομπής

η αρμόδια αρχή. Το ίδιο ισχύει για τους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων· στο θέμα πάντως αυτό υφίσταται σήμερα στα διάφορα κράτη μέλη πολύ μεγαλύτερη ποικιλία περιπτώσεων προστασίας απ'ότι στον τομέα των έργων που προστατεύονται με βάση την πνευματική ιδιοκτησία, δεδομένου ότι μία σειρά κρατών μελών εξακολουθεί να μην αναγνωρίζει συγγενικά δικαιώματα.

36. Για το λόγο αυτό η πρόταση οδηγίας αποκλείει την εξάρτηση των εκπομπών μέσω δορυφόρου από νόμιμη άδεια . Αν η νομοθεσία ενός κράτους μέλους προβλέπει κατά την ημερομηνία που θα υποβληθεί η πρόταση της παρούσας οδηγίας τη δυνατότητα συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ εξουσιοδοτημένων οργανώσεων δικαιούχων και ενός ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού να κυρηχθούν ως ισχύουσες έναντι πάντων, τότε η νομοθετική αυτή δυνατότητα μπορεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις να διατηρηθεί. Στον τομέα των συγγενικών δικαιωμάτων, αντίθετα, η προτεινόμενη οδηγία περιορίζεται ρητά στη θέσπιση ενός ελαχίστου ορίου προστασίας· επιφυλάσσεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα θεσπίσεως διατάξεων για τη προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων, οι οποίες βαίνουν πέρα από το όριο αυτό.

Αναμετάδοση μέσω καλωδίου

37. Η παρούσα οδηγία ρυθμίζει μόνο τον τομέα της μέσω καλωδίου αναμετάδοσης προγραμμάτων από άλλο κράτος μέλος. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι υπάρχει προς το παρόν ανάγκη να γίνουν κάποιες ενέργειες σχετικά με την μέσω καλωδίου αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών από ένα κράτος μέλος στο ίδιο κράτος μέλος. Αυτό οφείλεται στο ότι ένα τέτοιο καθαρά ενδοκρατικό πραγματικό γεγονός δεν έχει στην πραγματικότητα καμία επίδραση στην εγκαθίδρυση του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου.

38. Τα δικαιώματα που απαιτούνται για την ταυτόχρονη, αναλλοίωτη αναμετάδοση μέσω καλωδίου δεν μπορούν, αντίθετα απ'ότι ιχύει για την πρωτογενή εκπομπή, να αποκτηθούν μεμονωμένα δεδομένου ότι η αναμετάδοση εξαρτάται από την πρωτογενή εκπομπή. Ήδη τώρα η κτήση αυτών των δικαιωμάτων τουλάχιστον στο Βέλγιο, τη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες πραγματοποιείται στα πλαίσια συλλογικών συμφωνιών, στις οποίες συμμετέχουν εκτός από τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται το δίκτυο όλες σχεδόν οι ομάδες δικαιούχων. Στη

Γαλλία οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης , οι εκπρόσωποι των δικαιούχων κινηματογραφικών έργων καθώς και ορισμένοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν συνάψει χωριστές συμφωνίες με ορισμένες επιχειρήσεις εκμεταλλεύσεως του δικτύου. Αντίθετα συμβατική κτήση δικαιωμάτων για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου δεν υφίσταται στη Δανία, δεδομένου ότι εκεί το εθνικό δίκαιο προβλέπει σχετικά νόμιμη άδεια.

39. Αυτή η μορφή ομαδικής και - συνήθως - βάσει συλλλογικής συμφωνίας κτήσεως δικαιωμάτων μπόρεσε να λύσει σε μεγάλο βαθμό τα αρχικά προβλήματα, που συνδέονταν με τη κτήση δικαιωμάτων στα επίγεια προγράμματα για ταυτόχρονη, αναλλοίωτη αναμετάδοση μέσω καλωδίου. Εξακολουθούν, ωστόσο, να υφίστανται στην ουσία δύο προβλήματα τα οποία μπορούν να βάλουν σε κίνδυνο την εθνική καθώς και τη διασυνοριακή αναμετάδοση προγραμμάτων από άλλα κράτη μέλη.

40. Οι γενικές συμβάσεις βασίζονται στη σκέψη ότι οι αντισυμβαλλόμενοι είναι φορείς όλων των δικαιωμάτων ώστε δεν χρειάζεται ειδική απόδειξη γι' αυτό. Οι εκμεταλλευόμενοι όμως το δίκτυο διανομής δεν μπορούν ποτέ να είναι βέβαιοι ότι ουδέποτε οι τρίτοι θα προβάλουν ατομικά το δικαίωμα τους για απαγόρευση (το λεγόμενο πρόβλημα των μη συμβαλλομένων τρίτων). Ναι μεν οι δικαιούχοι που συμμετέχουν στη σύμβαση αναλαμβάνουν την υποχρέωση να απαλλάξουν τους εκμεταλλευόμενους το δίκτυο διανομής από απαιτήσεις τρίτων, τα δικαιώματα των οποίων συγκαταλέγονται στην κατηγορία των δικαιωμάτων τα οποία αυτοί ασκούν ή αντιπροσωπεύουν, η απαλλαγή όμως αυτή συνιστά ατελή μόνον κατοχύρωση των εκμεταλλευόμενων το δίκτυο διανομής. Η ρήτρα περί απαλλαγής περιορίζεται στο ποσό, το οποίο ο τρίτος, αν εκπροσωπείτο κατά τη σύναψη της συμβάσεως, θα μπορούσε να αξιώσει για λογαριασμό του εκ της συμβάσεως κατά τον επιμερισμό της συνολικής αμοιβής. Παραμένει αμφίβολο αν η ρήτρα αυτή είναι ικανή να καλύψει στη συγκεκριμένη περίπτωση τις αξιώσεις για αποζημίωση που πρέπει να ικανοποιήσει ο εκμεταλλευόμενος το δίκτυο διανομής συμπεριλαμβανομένων των εξόδων που προκύπτουν γι'αυτόν από μία δικαστική διένεξη. Η απαλλαγή εξάλλου, προστατεύει μόνο από τις συνέπειες ενδεχομένων απαιτήσεων αποζημιώσεως, όχι όμως και κατά των αγωγών παραλείψεως ή ακόμα και κατά των ποινικών κυρώσεων. Τελείως απροστάτευτος είναι ο εκμεταλλευόμενος το δίκτυο διανομής έναντι των απαιτήσεων των δικαιούχων που έχουν κατηγορίες δικαιωμάτων οι οποίες δεν εκπροσωπήθηκαν από καμία ομάδα δικαιούχων κατά τη σύναψη της γενικής συμβάσεως.

41. Έπειτα υφίσταται ο κίνδυνος τα μέρη να μην μπορούν να συμφωνήσουν εγκαίρως σε περίπτωση νέων διαπραγματεύσεων για την προσαρμογή ή την αναπροσαρμογή της υφισταμένης συμβάσεως. Ο λόγος γι'αυτό θα μπορούσε να ειναι οι αποκλίνουσες αντιλήψεις ως προς το ύψος και τη διάρθρωση της αμοιβής, τελευταία δε ως προς το πώς θα αντιμετωπιστούν τα νέα προγράμματα που μεταδίδονται μέσω δορυφόρου. Έτσι, στο Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες για παράδειγμα, μπόρεσε μέχρι σήμερα να επιτευχθεί συμφωνία για προσωρινή παράταση της ισχύος των αρχικών συμφωνιών για ένα ή δύο χρόνια. Ιδιαίτερα οι παραγωγοί νέων επίγεια μεταδιδόμενων προγραμμάτων αντιμετωπίζουν μερικές φορές δυσκολίες στο να γίνουν δεκτοί στις συλλογικές συμφωνίες από εκείνους που συμμετέχουν ήδη σ'αυτές.

42. Η πρόταση οδηγίας προσπαθεί να αντιμετωπίσει το θέμα αυτό με δύο τρόπους : αφενός εισάγοντας την υποχρέωση παρεμβολής οργανισμών συλλογικής διαχείρισης για την άσκηση του δικαιώματος που συνίσταται σε χορήγηση άδειας ή σε απαγόρευση της διασυνοριακής αναμετάδοσης μέσω καλωδίου μιας ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής. Εξαίρεση πρέπει να γίνεται για εκείνα τα δικαιώματα - ίδια ή εκχωρηθέντα - τα οποία ασκούν οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί σχετικά με τις εκπομπές τους. Αφετέρου θα ατονίσουν οι δυσχέρειες κατά τη σύναψη συμβάσεων για τη χορήγηση δικαιωμάτων σχετικά με τη διασυνοριακή αναμετάδοση μέσω καλωδίου με τη βοήθεια ανεξάρτητων μεσολαβητών καθώς και μέτρων που θα παρεμποδίσουν κατά το δυνατό την κατάχρηση διαπραγματευτικών θέσεων, χωρίς να θιγεί παράλληλα ο αποκλειστικός χαρακτήρας των δικαιωμάτων αναμετάδοσης μέσω καλωδίου. Στόχος της πρότασης οδηγίας είναι τα δικαιώματα που απαιτούνται σε κάθε κράτος μέλος για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου να μεταβιβάζονται κατά το δυνατόν με συλλογική συμφωνία, στην οποία θα συμμετέχουν όλοι οι δικαιούχοι και οι φορείς καλωδιακής διανομής.

Περίληψη

43. Εν κατακλείδι πρέπει να συγκρατήσει κανείς ότι η προτεινόμενη οδηγία προσπαθεί να εμποδίσει στους τομείς της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης μέσω δορυφόρου και της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου τις επιζήμιες συνέπειες της μέχρι σήμερα ανεπαρκούς προστασίας σχετικά με τη διασυνοριακή μετάδοση προγραμμάτων, ώστε να τεθεί στη διάθεση του ιδιαίτερα άξιου προστασίας ευρωπαϊκού πολιτιστικού τομέα, πάντοτε μέσα στο πνεύμα των λοιπών διαδικασιών εναρμόνισης, η νομική και οικονομική βάση για τη περαιτέρω δημιουργία. Οι πολλές πτυχές του ευρωπαϊκού πολιτισμού, όπως τόνισε πρόσφατα και η πρόταση για την οδηγία περί του δικαιώματος εκμίσθωσης, του δικαιώματος δανεισμού και ορισμένων δικαιωμάτων συγγενικών με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας(40) είναι όχι μόνο άξιες προστασίας, αλλά για τη διαφύλαξη της ταυτότητάς τους χρειάζεται υψηλό επίπεδο προστασίας.

Γ. Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ

44. Η παρούσα πρόταση οδηγίας αποβλέπει, όπως και οι άλλες προσπάθειες εναρμόνισης στον τομέα του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, σε εναρμόνιση όχι όλων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, αλλά σε εναρμόνιση μόνο των τομέων που εμφανίζονται σήμερα ως ιδιαίτερα σημαντικοί. Πρόκειται κυρίως για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου, όπως αυτός συγκεκριμενοποιήθηκε ήδη εν μέρει με την οδηγία "τηλεόραση χωρίς σύνορα" της 3ης Οκτωβρίου 1989(41), με την επιφύλαξη ωστόσο ιδιαίτερα των ρυθμίσεων για το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με αυτό η πρόταση οδηγίας προβλέπει εναρμόνιση μόνο καθόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο για τις ενέργειες σε κοινοτικό επίπεδο.

---

(40) COM(90) 586 τελικό - SYN 319 της 24.1.1991.

(41) Οδηγία του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 1989, ΕΕ αριθ. L 298 της 17.10.1989

45. Ως εκ τούτου δεν θίγονται στο μέτρο του δυνατού από την παρούσα πρόταση οδηγίας τα εθνικά συστήματα των κρατών μελών για το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Μόνον όπου το απαιτεί ο σκοπός της προτεινόμενης οδηγίας πρέπει τα κράτη μέλη να υποχρεωθούν να εκδώσουν εναρμονισμένες διατάξεις. Άλλωστε μία σειρά από τις εδώ προτεινόμενες ρυθμίσεις, ιδίως σχετικά με τα συγγενικά δικαιώματα αποτελεί ήδη σε πολλά κράτη μέλη μέρος της εθνικής νομοθεσίας για την προστασία του δικαιώματος του πνευματικού δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων. Ουσιαστικά γίνεται εδώ προσπάθεια να εξαλειφθούν από την Κοινότητα ζώνες όπου δεν υφίσταται προστασία και να εμποδιστεί η δυνατότητα δημιουργίας τους στο μέλλον.

46. Έτσι επαφίεται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν τον τρόπο με τον οποίο θα εντάξουν στο εθνικό τους σύστημα περιουσιακών δικαιωμάτων το υποχρεωτικά χορηγούμενο δικαίωμα εκπομπής. Όσον αφορά την υποχρεωτική προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων η παρούσα πρόταση προβλέπει ένα πρότυπο προστασίας από το οποίο δεν είναι δυνατή παραίτηση. Εναπόκειται στα κράτη μέλη αν θα θεσπίσουν περαιτέρω προστατευτικές διατάξεις. Η πρόταση δεν θίγει ούτε τις εθνικές ρυθμίσεις για την αμοιβή φωνογραφημάτων συμπεριλαμβανόμενης της κατανομής της μεταξύ των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών. Η πρόταση οδηγίας παραπέμπει έτσι από άποψη περιεχομένου σε μεγάλο βαθμό στη Σύμβαση της Ρώμης για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών ως το εκτενέστερο μέχρι σήμερα πρότυπο προστασίας σε διεθνές επίπεδο, το οποίο επιπλέον έχει υιοθετηθεί από μεγάλο αριθμό κρατών μελών. Σε ορισμένα σημεία ωστόσο - ιδίως αποκλείοντας τις επιφυλάξεις που είναι δυνατές βάσει της Σύμβασης - η προτεινόμενη οδηγία βαίνει ήδη τώρα πέρα από το επίπεδο προστασίας της Σύμβασης της Ρώμης. Εξάλλου, η περιγραφή του απαιτούμενου για τους σκοπούς της προτεινόμενης οδηγίας ελαχίστου επιπέδου προστασίας δεν αποκλείει περαιτέρω εναρμόνιση προβλέπουσα γενικά στον τομέα των συγγενικών δικαιωμάτων ενδεχομένως ηυξημένη προστασία σε κοινοτικό επίπεδο.

47. Η πρόταση οδηγίας λαμβάνει εξάλλου υπόψη τις υφιστάμενες ιδιαιτερότητες κάθε κράτους όπως για παράδειγμα τη δυνατότητα να γίνει δήλωση ότι ισχύουν έναντι πάντων συλλογικές συμφωνίες που συνάφθηκαν προηγουμένως στον τομέα της μετάδοσης προγραμμάτων μέσω δορυφόρου ή νόμιμες άδειες στον τομέα της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου. Η παρούσα πρόταση οδηγίας, τέλος, αφήνει άθικτες τις διατάξεις των κρατών μελών σχετικά με τη δραστηριότητα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.

48. Η πρόταση οδηγίας, τέλος, αποφεύγει να παρέμβει σε υφιστάμενες συμβάσεις για εκμετάλλευση έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας που προστατεύονται βάσει του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, καθόσον αυτό δεν φαίνεται απαραίτητο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Το ίδιο ισχύει για την πρακτική της συμβατικής κτήσης των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου, καθόσον έχουν επικρατήσει και αποδειχθεί πρόσφορες. Για το λόγο αυτό η προτεινόμενη οδηγία δεν θα σταθεί εμπόδιο σε μελλοντικές αλλαγές, που θα ακολουθήσουν τα οικονομικά δεδομένα.

49. Η παρούσα πρόταση δεν θίγει τις προτάσεις για εναρμόνιση στους άλλους τομείς του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, και ιδίως ούτε την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για το δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού ούτε την πρόταση απόφασης σχετικά με την προσχώρηση των κρατών μελών στη Σύμβαση της Βέρνης, όπως αναθεωρήθηκε στο Παρίσι στις 24 Ιουλίου 1971 και στη Σύμβαση της Ρώμης της 26ης Οκτωβρίου 1961 για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

50. Η πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την προσχώρηση στη σύμβαση της Βέρνης και τη Σύμβαση της Ρώμης έχει στόχο να καταστήσει δυνατή μία "κοινή βάση" προστασίας των δικαιωμάτων των πνευματικών δημιουργών και των συγγενικών δικαιωμάτων. Η παρούσα πρόταση αποβλέπει στο να θεσπιστεί ένα κοινό πρότυπο προστασίας για τις εκπομπές μέσω δορυφόρου, ώστε να εμποδιστεί η δυνατότητα δημιουργίας ζωνών μειωμένης προστασίας που θα προσελκύσουν ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς μετάδοσης μέσω δορυφόρου. Η πρόταση

μιας οδηγίας για το δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού προτείνει για τα συγγενικά δικαιώματα υψηλό επίπεδο προστασίας ενιαίο σε όλη την Κοινότητα. Στα πλαίσια της σφαιρικής στρατηγικής της Επιτροπής στον τομέα του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως έχει εκτεθεί στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής, κάθε μία από τις τρείς προτάσεις πρέπει να θεωρηθεί ως αυτόνομο σύστημα ρυθμίσεων, το οποίο σε κάθε περίπτωση αντικατοπτρίζει διαφορετική βάση εναρμόνισης. Από αυτό απορρέουν μερικές επικαλύψεις στο στάδιο των προτάσεων, οι οποίες θα πρέπει αργότερα να εξαλειφθούν ανάλογα με την πρόοδο που θα παρατηρηθεί στην έκδοση κάθε πρότασης.

Δ. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

51. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της συνθήκης ΕΟΚ η Κοινότητα έχει ως αποστολή να προάγει την αρμονική ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της Κοινότητας και σχέσεις περισσότερο στενές μεταξύ των κρατών που συνενώνει.

52. Στον οπτικοακουστικό τομέα έγινε με την οδηγία "Τηλεόραση χωρίς σύνορα"(42) ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου.

53. Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα(43) ενέμεινε σ το ότι χρειάζονται συμπλήρωση από τη σκοπιά του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας τα νομικά πλαίσια που θέσπισε η οδηγία. Αν δεν υπάρξει κοινοτική προσέγγιση στο θέμα αυτό τότε ο κατακερματισμός των εννόμων τάξεων και η νομική αβεβαιότητα που οφείλονται στις διαφορές ανάμεσα στα συστήματα προστασίας των κρατών μελών θα έχουν αποτρεπτικές συνέπειες όσον αφορά τις επενδύσεις για την προαγωγή της παραγωγικής δημιουργίας, θα περιορίσουν τις δυνατότητες εκμετάλλευσης των έργων και ανάλογα με το είδος του εφαρμοζόμενου δικαίου θα ζημιώσουν ή θα ευνοήσουν

---

(42) ό.π.
(43) COM(90) 78 τελικό της 21.2.1991

μονομερώς ορισμένους από τους ενδιαφερόμενους. Η Επιτροπή τόνισε περαιτέρω, ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν κοινό συμφέρον να λυθούν στο σύνολο της Κοινότητας τα προβλήματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον ενιαίο οπτικοακουστικό χώρο.

54. Με την παρούσα πρόταση οδηγίας επιδιώκεται να διευκολυνθεί η δραστηριότητα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης των καλωδιακών δικτύων σε ένα ενιαίο οπτικοακουστικό χώρο.

55. Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου η διανομή ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών καθώς και η αναμετάδοσή τους συνιστούν παροχή υπηρεσιών και όχι προϊόντα. Δεν έχει σχετικά σημασία αν η διανομή γίνεται επίγεια (Sacchi)(44), μέσω καλωδίου (Debauve)(45) ή μέσω δορυφόρου. Το τεχνικό μέσο δεν έχει καμία σημασία για την παροχή της υπηρεσίας. Παροχή υπηρεσίας συνιστά επίσης και η εκ μέρους του πνευματικού δημιουργού περιουσιακή εκμετάλλευση των δικαιωμάτων του καθώς και η εκ μέρους των δικαιούχων εκμετάλλευση των συγγενικών δικαιωμάτων.

56. Βασικό συστατικό στοιχείο της δραστηριότητας ενός φορέα διανομής προγραμμάτων μέσω δορυφόρου είναι η διανομή ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων μέσω δορυφόρου. Η απαιτούμενη γι'αυτό απόκτηση των δικαιωμάτων εκπομπής εμφανίζει μεγάλες διαφορές μεταξύ κρατών μελών και εν μέρει δεν ρυθμίζεται καθόλου. Λίγοι μόνο εθνικοί νόμοι αναγνωρίζουν ρητά στον πνευματικό δημιουργό δικαίωμα εκπομπής μέσω δορυφόρου. Συνεπεία άλλων εθνικών νόμων πρέπει να αποδειχθεί αν το γενικό δικαίωμα εκπομπής του πνευματικού δημιουργού περιλαμβάνει ενδεχομένως - μεμονωμένο - δικαίωμα εκπομπής μέσω δορυφόρου. Σύμφωνα, εξάλλου, με τα περισσότερα εθνικά δίκαια δεν διευκρινίζεται ποιά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας θίγονται με την εκπομπή μέσω δορυφόρου. Αποτέλεσμα αυτής της νομικής κατάστασης είναι η κτήση των δικαιωμάτων για πρόγραμμα που διανέμεται μέσω δορυφόρου να επιβαρύνεται με μεγάλες νομικές αβεβαιότητες που έχουν σα συνέπεια να δυσχεραίνουν αν όχι να καθιστούν αδύνατη τη διαμόρφωση των εκπομπών μέσω δορυφόρου.

---

(44) Υπόθεση 155/73, Συλλογή 1974, σ. 409
(45) Υπόθεση 52/79, Συλλογή 1980, σ. 833

57. Η υφιστάμενη νομική αβεβαιότητα εξάλλου δυσχεραίνει τη δραστηριότητα των δικαιούχων (πνευματικοί δημιουργοί, καλλιτέχνες, παραγωγοί φωνογραφημάτων και οι ίδιοι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί), διότι η περιουσιακή εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους μέσω της διανομής από δορυφόρο επιβαρύνεται λόγω της αναφερθείσας νομικής αβεβαιότητας.

58. Η πρόταση οδηγίας προβλέπει συντονισμό των εθνικών διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα αυτό, με την οποία πρέπει να εξαλειφθούν οι ανωτέρω αβεβαιότητες ως προς την κτήση δικαιωμάτων για τη διανομή ενός προγράμματος μέσω δορυφόρου.

59. Η πρόταση οδηγίας, εξάλλου, πρέπει να περιέχει συντονισμό των διατάξεων για τα συγγενικά δικαιώματα των ερμηνευτών η εκτελεστών καλλιτεχνών, των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και των παραγωγών φωνογραφημάτων. Τα συγγενικά δικαιώματα ανήκουν, όπως και οι λοιπές διατάξεις για την πνευματική ιδιοκτησία σχετικά με το δίκαιο εκπομπής, στο νομικό πλαίσιο του ενιαίου ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου.

60. Οι καλλιτέχνες όπως και οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και οι παραγωγοί φωνογραφημάτων δεν προστατεύονται σε όλα τα κράτη μέλη κατά της εκμετάλλευσης των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους για τους σκοπούς μίας εκπομπής. Η έλλειψη συντονισμού και αυτών των διατάξεων θα έχει ως συνέπεια ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί εκπομπών μέσω δορυφόρου να εγκαθίστανται σε εκείνο το κράτος μέλος το οποίο παρέχει το χαμηλότερο επίπεδο προστασίας από άποψη συγγενικών δικαιωμάτων.

61. Ενόψει αυτών των υφισταμένων διαφορών είναι νοητό ότι το Δικαστήριο εφαρμόζοντας κατ'αναλογία τη νομολογία του στην υπόθεση Coditel[46] δεν θεωρεί ακόμη ως δεδομένες τις προϋποθέσεις ενός ενιαίου οπτικοακουστικού χώρου.

62. Το δεύτερο σύνολο των διατάξεων της πρότασης οδηγίας αφορά την αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών μέσω καλωδίου. Η απόκτηση των απαραίτητων δικαιωμάτων για την αναμετάδοση εκπομπών μέσω καλωδίου συνιστά ουσιαστικό στοιχείο της δραστηριότητας των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης του δικτύου, δεδομένου ότι η αναμετάδοση προϋποθέτει κάθε φορά κτήση των αντίστοιχων δικαιωμάτων εκπομπής. Η θέσπιση της υποχρεώσεως για παρέμβαση των

(46) Υπόθεση 62/79, Συλλογή 1980, σ. 881, 903

οργανισμών συλλογικής διαχείρισης εξασφαλίζει ότι τα δικαιώματα καλωδιακής αναμετάδοσης θα μπορούν να αποκτηθούν ακέραια. Έτσι η αναμετάδοση ενός ολοκλήρου προγράμματος δεν μπορεί να εμποδιστεί λόγω της άρνησης ενός μεμονωμένου δικαιούχου (το δικαίωμα του οποίου αφορά μεμονωμένο τμήμα του προγράμματος). Αφενός λοιπόν διευκολύνεται για την επιχείρηση εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου η μετάδοση ολοκλήρου του προγράμματος, αφετέρου οι δικαιούχοι που ενδιαφέρονται για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου δεν μπορούν να εμποδιστούν να εκμεταλλευθούν αντίστοιχα τα περιουσιακά τους δικαιώματα .

63. Η - κατ'ανάγκην συμβατική - κτήση των δικαιωμάτων καλωδιακής αναμετάδοσης διευκολύνεται περαιτέρω από το ότι ένα μεσολαβητικό όργανο μπορεί να παρέχει βοήθεια στις περιπτώσεις εμπλοκής μιας διαδικασίας για επίτευξη συμφωνίας μεταξύ δικαιούχων και ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών καλωδιακής μετάδοσης. Εξάλλου η απαγόρευση καταχρηστικής εκμετάλλευσης των διαπραγματευτικών θέσεων θα προάγει την προθυμία για διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων.

64. Κατά συνέπεια η πρόταση οδηγίας επιδιώκει να διευκολύνει τις δραστηριότητες των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών δορυφορικής μετάδοσης, των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου καθώς και των δημιουργών, των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων. Για το σκοπό αυτό το άρθρο 57, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ προβλέπει το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και εκτελεστικών διατάξεων των κρατών μελών.

65. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη της κατά την εκπόνηση της παρούσας πρότασης οδηγίας τις απαιτήσεις του άρθρου 8, στοιχείο γ, της συνθήκης ΕΟΚ και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στο παρόν στάδιο δεν κρίνονται σκόπιμες ούτε δικαιολογούνται ειδικές διατάξεις ή εξαιρέσεις.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ : ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι : ΟΡΙΣΜΟΙ

ΑΡΘΡΟ 1

Ορισμοί

1. Η διάταξη αυτή δίνει τον ορισμό των όρων που χρησιμοποιούνται στις ακόλουθες διατάξεις.

2. Ενόψει της τεχνικής εξέλιξης των δορυφόρων και των κεραιών λήψης ούτε από τη σκοπιά των δικαιούχων ούτε από τη σκοπιά των φορέων διανομής προγραμμάτων ή των τηλεθεατών δεν φαίνεται πλέον δικαιολογημένο, πράξη η οποία χαρακτηρίζεται ως διαδικασία εκπομπής να εκφεύγει της εφαρμογής του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας για μόνο το λόγο ότι χρησιμοποιεί ένα τεχνικό μέσο το οποίο αρχικά επιφυλασσόταν στις τηλεπικοινωνίες ή στις ατομικές, μη δημόσιες επικοινωνίες. Για το λόγο αυτό η εκπομπή σημάτων φορέων προγραμμάτων μέσω τηλεπικοινωνιακού δορυφόρου πρέπει από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων να εξομοιωθεί με την εκπομπή μέσω δορυφόρου απευθείας μετάδοσης, καθόσον η εκπομπή μπορεί να συγκριθεί από άποψη άμεσης λήψης με αυτή την τελευταία. Αυτό συμβαίνει όταν η λήψη των σημάτων φορέων προγραμμάτων πραγματοποιείται με εγκαταστάσεις που προβλέπονται για ατομική λήψη τηλεοπτικών και ραδιοφονικών προγραμμάτων.

3. Η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας προϋποθέτει προγενέστερη άδεια εκ μέρους του δικαιούχου. Στόχος της διάταξης είναι να καθοριστεί κάτω από ποιές προϋποθέσεις η μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου πρέπει να χαρακτηριστεί ως παρουσίαση στο κοινό και ποιός είναι ο υπεύθυνος για αυτή .

4. Ευθύνη για την παρουσίαση στο κοινό θεμελιώνεται πρωτίστως όταν

έχει ληφθεί ενιαία απόφαση για δύο στοιχεία - περιεχόμενο και εκπομπή των σημάτων - καθόσον η αλυσίδα των μέσων εκπομπής από το σημείο που έχει ληφθεί η απόφαση μέχρι την εκπομπή των σημάτων από το δορυφόρο προς το κοινό δεν έχει διακοπεί. Από αυτό έπεται ότι μόνη η απόφαση για το περιεχόμενο ενός προγράμματος (η απόφαση για την παραγωγή συγκεκριμένης ταινίας, η κτήση των δικαιωμάτων εκπομπής, η εγγραφή ενός ποδοσφαιρικού αγώνα) δεν συνιστούν ακόμα παρουσίαση στο κοινό. Ούτε και μεμονωμένη απόφαση περί εκπομπής (η απόφαση του μηχανικού που βρίσκεται στον επίγειο δορυφορικό σταθμό) οδηγεί σε τέτοια παρουσίαση. Τέλος δεν υφίσταται πράξη η οποία θεμελιώνει ευθύνη από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας όταν ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός έχει καταρτίσει πολλούς μήνες πριν πρόγραμμα και χρονοδιάγραμμα των εκπομπών. Αυτή η απόφαση για τον προγραμματισμό θα καταστεί απόφαση για πράξη μόνο κατά τη στιγμή κατά την οποία το πρόγραμμα, ενδεχομένως μετά την προσθήκη διαφημιστικών ανακοινώσεων και υποδείξεων σχετικά με το τρέχον πρόγραμμα, λάβει την τελική του μορφή και είναι έτοιμο για εκπομπή. Μόνο στην τελευταία περίπτωση η αλυσίδα των μέσων εκπομπής από το σημείο όπου ελήφθη απόφαση για πράξη μέχρι την εκπομπή αυτών των σημάτων στο κοινό είναι αδιάλειπτη.

5. Η ανωτέρω ευθύνη από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας θεμελιώνεται όπου επιχειρείται η πράξη για την οποία απαιτείται άδεια, δηλαδή η απόφαση για το περιεχόμενο και την εκπομπή. Αυτό ισχύει και όταν τα σήματα αποστέλλονται αρχικά σε επίγειο σταθμό σε άλλο κράτος μέλος και από εκεί εκπέμπονται προς τον δορυφόρο. Αποφασιστική σημασία έχει σχετικά μόνον το ότι η αλυσίδα των παρεμβαλλόμενων μέσων εκπομπής από τον τόπο όπου ελήφθη η απόφαση για το περιεχόμενο και την εκπομπή μέχρι την εκπομπή δεν διακόπτεται.

6. Αυτό ωστόσο δεν σημαίνει ότι είναι χωρίς σημασία ότι η λήψη της εκπομπής του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού είναι δυνατή σε περισσότερα κράτη μέλη. Ακόμα και αν η λήψη καθαυτή δεν ενδιαφέρει από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας, δεν αμφισβητείται ότι η λήψη καθεαυτή μπορεί να επηρεάσει οικονομικά διαφορετικής φύσεως από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας περιουσιακή εκμετάλλευση του ληφθέντος έργου στη χώρα λήψης. Για το λόγο αυτό η

έκταση της λήψης συνιστά κατά κανόνα συντελεστή για τον καθορισμό της καταβλητέας αμοιβής. Εξάλλου, η σχέση της εκπομπής ενός δορυφορικού προγράμματος προς τους άλλους τρόπους χρήσης ή περιουσιακής εκμετάλλευσης θα είναι κατά κανόνα αντικείμενο συμβατικής ρύθμισης.

7. Η πρόταση οδηγίας δεν προβλέπει ρητά πώς θα αντιμετωπιστούν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η απόφαση για το περιεχόμενο και την εκπομπή των σημάτων φορέων προγραμμάτων λαμβάνεται σε τρίτη χώρα. Αυτό οφείλεται στο ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί να επιβάλει σε μία τρίτη χώρα, αντίθετα από ότι συμβαίνει εντός της Κοινότητας, πρότυπο προστασίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα. Για το λόγο αυτό τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να εξαρτήσουν την ευθύνη, βάσει του δικαίου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, για τις δορυφορικές εκπομπές από τρίτες χώρες με άλλα επικουρικά κριτήρια.

8. Η πρόταση οδηγίας εξάλλου πραγματεύεται ζητήματα που συνδέονται με την ταυτόχρονη, αναλλοίωτη αναμετάδοση μέσω καλωδίου ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών από άλλα κράτη μέλη.

9. Δεν επηρεάζεται, αντίθετα, από την πρόταση οδηγίας η αναμετάδοση μέσω καλωδίου ενός ραδιοτηλεοπτικού προγράμματος από ένα κράτος μέλος μέσα στο ίδιο κράτος μέλος. Δεν υφίσταται προς το παρόν σχετική ανάγκη ενόψει της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου. Ούτε διαπιστώνεται επί του παρόντος ανάγκη να αναληφθούν δραστηριότητες σε κοινοτικό επίπεδο για το ζήτημα της εκτίμησης από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας της ταυτόχρονης, αναλλοίωτης αναμετάδοσης μέσω καλωδίου προγραμμάτων εθνικών ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών μέσα στη ζώνη κάλυψής τους .Το ίδιο ισχύει και για το πρόβλημα της διάκρισης μεταξύ εγκαταστάσεων εκπομπής που έχουν σημασία από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας και εγκαταστάσεων λήψης που δεν έχουν σημασία από την ίδια άποψη.

10. Η πρόταση οδηγίας δεν διακρίνει ανάλογα με την τεχνική διαβίβασης του αναμεταδιδόμενου προγράμματος. Για το λόγο αυτό οι ρυθμίσεις που προτείνονται για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου εφαρμόζονται σε όλες τις πρωτογενείς εκπομπές που αναμεταδίδονται

ανεξάρτητα από το αν η πρωτογενής εκπομπή πραγματοποιείται μέσω δορυφόρου ή επίγεια. Δεν υφίσταται, ωστόσο, αναμετάδοση μέσω καλωδίου κατά την έννοια της παρούσας πρότασης οδηγίας όταν ένα πρόγραμμα διοχετεύεται στην κεφαλή καλωδιακής διανομής αποκλειστικά μέσω επικοινωνίας από σημείο σε σημείο για να διανεμηθεί στη συνέχεια μέσω του καλωδιακού δικτύου χωρίς να λάβει συγχρόνως χώρα μια πρώτη εκπομπή αυτού του προγράμματος.

11. Η πρόταση της οδηγίας εξομοιώνει την αναμετάδοση μέσω καλωδίου με αναμετάδοση του προγράμματος μέσω συστήματος διανομής Multipoint Microwave, το οποίο σε ορισμένα κράτη μέλη αντικαθιστά τη λειτουργία της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου σε περιοχές όπου δεν έχει από οικονομικής απόψεως νόημα η εγκαθίδρυση καλωδιακού συστήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II : ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΜΕΣΩ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥ

ΑΡΘΡΟ 2

Δικαίωμα εκπομπής

12. Το άρθρο 2 της πρότασης προβλέπει ότι η μέσω δορυφόρου εκπομπή έργων που προστατεύονται βάσει του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας χρειάζεται προηγούμενη άδεια του δικαιούχου.

13. Δεν επιδιώκεται ωστόσο να θεσπιστεί καινούργιο δικαίωμα εκμετάλλευσης μέσω δορυφόρου. Πρέπει απλώς να καταστεί σαφές ότι μία εκπομπή μέσω δορυφόρου μπορεί να είναι τόσο παρουσίαση στο κοινό όσο και εκπομπή μέσω ενός επίγειου δικτύου. Και οι δύο μορφές εκπομπής καλύπτονται από το δίκαιο εκπομπής.

14. Έτσι δεν περιορίζεται κατά κανένα τρόπο η υφιστάμενη πρακτική της εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων στα πλαίσια συμβατικών συμφωνιών. Υπάρχει λοιπόν πάντοτε η δυνατότητα ιδίως να περιοριστεί συμβατικά η εκμετάλλευση σε ορισμένες τεχνικές διαβίβασης ή σε ορισμένες γλώσσες.

ΑΡΘΡΟ 3

Κτήση των δικαιωμάτων

15. Σύμφωνα με τις διατάξεις της πρότασης οδηγίας στην εκπομπή ενός ραδιοτηλεοπτικού προγράμματος μέσω δορυφόρου εφαρμόζεται μόνο το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο λαμβάνεται η απόφαση για το περιεχόμενο και την εκπομπή των σημάτων φορέων προγράμματος. Αν στο κράτος μέλος αυτό ισχύει η νόμιμη άδεια αυτό θα έχει σαν επακόλουθο οι δικαιούχοι να είναι υποχρεωμένοι να ανέχονται το γεγονός ότι είναι δυνατή σε ολόκληρη την εξυπηρετούμενη ζώνη, χωρίς την άδειά τους, η άμεση λήψη των έργων τους που μεταδίδονται μέσω δορυφόρου.

16. Αυτή η υπερβολική επίπτωση πρέπει να προληφθεί με το να μην επιτρέπεται να περιορίζεται από νόμιμες άδειες το δικαίωμα παρουσίασης μέσω δορυφόρου στο κοινό έργων που προστατεύονται βάσει του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας.

17. Με βάση μία πρόταση του Νορβηγικού Συμβουλίου ορισμένες από τις σκανδιναυϊκές χώρες προβλέπουν τη δυνατότητα, συλλογικές συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ μιας εξουσιοδοτημένης οργάνωσης δικαιούχων και ενός ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού να επεκταθούν σε δικαιούχους που δεν εκπροσωπούνται από την οικεία οργάνωση.

18. Στο μέτρο που μια τέτοια δυνατότητα υφίσταται σε ένα κράτος μέλος στις 31 Ιουλίου 1991 για τη μετάδοση έργων μέσω δορυφόρου, μπορεί να διατηρηθεί μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998 υπό την προϋπόθεση ότι αποκλείεται η επέκταση συλλογικών συμφωνιών για τα κινηματογραφικά έργα. Ως κινηματογραφικά έργα στην παρούσα αλληλουχία νοούνται τα έργα κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1 και 14 δις της Σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων .

ΑΡΘΡΟ 4

Ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

19. Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί μετάδοσης μέσω δορυφόρου μπορούν να εκμεταλλευθούν το ισχύον σήμερα διαφοροποιημένο επίπεδο προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών για να εγκατασταθούν στο κράτος μέλος το οποίο παρέχει την πλέον μειωμένη προστασία στις ανωτέρω κατηγορίες δικαιούχων. Για να προληφθεί κάτι τέτοιο η πρόταση της οδηγίας προβλέπει εναρμόνιση της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών εντός της Κοινότητας, καθόσον το απαιτεί ο σκοπός της πρότασης οδηγίας.

20. Με αυτό το πνεύμα, οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επιτρέψουν ή να απαγορεύσουν την μέσω δορυφόρου εκπομπή των ζωντανών τους ερμηνειών ή εκτελέσεων. Προκειμένου το δικαίωμα αυτό να μην καταστεί κενό περιεχομένου με τη χρήση ερμηνειών ή εκτελέσεων ενσωματωμένων σε υλικό υπόστρωμα, η πρόταση οδηγίας προβλέπει επίσης δικαίωμα υλικής ενσωμάτωσης και αναπαραγωγής.

21. Σε περίπτωση παραγωγής ενός οπτικοακουστικού έργου η σύμβαση μεταξύ του καλλιτέχνη και του παραγωγού καθορίζει κατά κανόνα γενικά τα δικαιώματα και την αμοιβή του καλλιτέχνη, ενώ η μεταγενέστερη οικονομική εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου συμπεριλαμβανόμενης της ερμηνείας ή της εκτέλεσης του καλλιτέχνη βρίσκεται στα χέρια του παραγωγού. Αυτή η πρακτική αποτυπώθηκε στη νομοθεσία μιας σειράς κρατών μελών. Οι νομοθεσίες αυτές προβλέπουν κατά κανόνα τεκμήριο για την εκχώρηση δικαιωμάτων, σύμφωνα με το οποίο ο καλλιτέχνης ο οποίος συμμετέχει στη δημιουργία ενός οπτικοακουστικού έργου και έχει συνάψει γι'αυτό σύμβαση με τον παραγωγό λογίζεται ότι έχει εκχωρήσει τα περιουσιακά του δικαιώματα στον παραγωγό αυτό. Σε ορισμένα κράτη μέλη το τεκμήριο αυτό είναι μαχητό. Η παρούσα πρόταση οδηγίας δεν έχει σκοπό να θεσπίσει διατάξεις σχετικά με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου εναπόκειται στα κράτη μέλη να ρυθμίσουν κατά πόσον η μεταβίβαση των δικαιωμάτων

των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών εξακολουθεί να είναι αντικείμενο ατομικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των μερών ή αν ισχύει για τη μεταβίβαση νόμιμο τεκμήριο.

ΑΡΘΡΟ 5

Αμοιβή για τη χρησιμοποίηση φωνογραφημάτων

22. Σε μεγάλη έκταση για τη σύνθεση ενός ραδιοτηλεοπτικού προγράμματος χρησιμοποιούνται φωνογραφήματα. Για το λόγο αυτό η Σύμβαση της Ρώμης προβλέπει ότι οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ή και οι παραγωγοί φωνογραφημάτων συμμετέχουν σ'αυτή τη μορφή χρήσης ενός φωνογραφήματος από ένα ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό έχοντας, ατομικά ή συλλογικά, αξίωση αμοιβής. Ενδείκνυται να υιοθετηθεί σε κοινοτικό επίπεδο η αρχή αυτή. Σε τέτοια περίπτωση εναπόκειται στα κράτη μέλη αν θα αναγνωρίσουν αξίωση αμοιβής σ'αυτές τις δύο κατηγορίες δικαιούχων, σε μία μόνο από τις δύο κατηγορίες ή σε μία μόνο από τις κατηγορίες με συμμετοχή της άλλης. Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια και για να ρυθμίσουν την κατανομή της αμοιβής.

ΑΡΘΡΟ 6

Ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί

23. Για την προστασία των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών από το ενδεχόμενο ένας άλλος ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός δορυφορικής μετάδοσης να χρησιμοποιήσει τμήματα των εκπομπών τους χωρίς σχετική άδεια, η πρόταση της οδηγίας προβλέπει δικαίωμα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών να επιτρέψουν ή να απαγορεύσουν την ταυτόχρονη αναμετάδοση των εκπομπών τους μέσω δορυφόρου, την εγγραφή των εκπομπών τους και την αναπαραγωγή μιας εγγραφής των εκπομπών τους.

ΑΡΘΡΟ 7

Περιορισμοί των δικαιωμάτων

24. Η πρόταση οδηγίας αποφεύγει την εναρμόνιση των λεπτομερειών των διατάξεων σχετικά με τους περιορισμούς των συγγενικών δικαιωμάτων στα κράτη μέλη και προσανατολίζεται προς τη διατύπωση του άρθρου 15 της Σύμβασης της Ρώμης. Στα περισσότερα κράτη μέλη τα όρια των συγγενικών δικαιωμάτων ρυθμίζονται με παραπομπή εν όλω ή εν μέρει στις αντίστοιχες διατάξεις για την πνευματική ιδιοκτησία. Αν στα πλαίσια της παρούσας οδηγίας γινόταν λεπτομερειακή εναρμόνιση των περιορισμών, αυτό θα έβλαπτε το σύστημα της παραπομπής και θα είχε ως αποτέλεσμα οι δικαιούχοι των συγγενικών δικαιωμάτων να βρεθούν εν μέρει σε καλύτερη μοίρα από τους κατόχους δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Αυτό πάλι θα ερχόταν σε αντίθεση με την αντίληψη για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα που επικρατεί στα περισσότερα κράτη μέλη.

25. Με τον τρόπο αυτό δεν επηρεάζεται η δυνατότητα μιας μεταγενέστερης εναρμόνισης αυτών των περιορισμών σε κοινοτικό επίπεδο.

ΑΡΘΡΟ 8

Ελαχίστη προστασία

26. Η παρούσα οδηγία εισάγει με τα άρθρα 4 έως 7 ορισμένο ελάχιστο όριο προστασίας για τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, τους παραγωγούς φωνογραφημάτων και τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς σε περίπτωση εκπομπής μέσω δορυφόρου. Πάντως τα κράτη μέλη δεν δεσμεύονται να θεσπίσουν σχετικά ενισχυμένη προστασία των εν λόγω κατηγοριών δικαιωμάτων ή και άλλων κατηγοριών. Εν πάση περιπτώσει, ωστόσο, τα κράτη μέλη δεσμεύονται κατά την επέκταση της παρεχόμενης προστασίας πέρα από το ελάχιστο όριο αυτής της οδηγίας από τον

ορισμό της παρουσίασης στο κοινό. Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της πρότασης οδηγίας δεν αποκλείει περαιτέρω εναρμονίσεις στον τομέα του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων.

27. Η παρούσα οδηγία περιορίζεται σε αναγνώριση των δικαιωμάτων για υπηκόους των κρατών μελών της Κοινότητας καθώς και οργανισμών κατά την έννοια του άρθρου 58 της συνθήκης ΕΟΚ και κατά συνέπεια πρέπει να αποφύγει δυσμενή μεταχείριση των δικαιούχων από άλλα κράτη μέλη η οποία δεν συμβιβάζεται με τη συνθήκη ΕΟΚ. Αντίθετα η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σε υπηκόους τρίτων χωρών καθορίζεται σύμφωνα με τις διμερείς και διεθνείς συμφωνίες των κρατών μελών με τρίτες χώρες. Καθόσον οι συμφωνίες αυτές προβλέπουν μεταχείριση ημεδαπών στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας μπορούν να εφαρμοστούν και σ'αυτές.

ΑΡΘΡΟ 9

Μεταβατική διάταξη

28. Η άμεση εφαρμογή του δευτέρου κεφαλαίου της παρούσας οδηγίας σε έργα η εκμετάλλευση των οποίων αποτελεί αντικείμενο ήδη συναφθείσας σύμβασης, μπορεί να εμφανίσει δυσκολίες. Κάτι τέτοιο συμβαίνει όταν οι συμβάσεις αυτές προβλέπουν διαίρεση των δικαιωμάτων εκπομπής μεταξύ περισσότερων δικαιούχων σε καθορισμένες περιοχές. Κατά τη σύναψη της συμβάσεως χορηγήθηκαν δικαιώματα, η εκμετάλλευση των οποίων δεν είχε καμία επίπτωση στην εκμετάλλευση των συγγενών δικαιωμάτων. Στις περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές θα ανακύψει πρόβλημα νέας ερμηνείας ή ενδεχομένως νέας διαπραγμάτευσης των συμβάσεων το οποίο θα χρειαστεί επίλυση. Με τη χορήγηση μιας περιόδου χάρητος 3 ετών θα καταστεί δυνατή η ικανοποιητική λύση των συμβάσεων που αναγνωρίζονται ως προβληματικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ : ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΗ ΜΕΣΩ ΚΑΛΩΔΙΟΥ

ΑΡΘΡΟ 10

Πράξη που προϋποθέτει άδεια

29. Η μέσω καλωδίου αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών συνιστά - προστατευόμενη από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας - παρουσίαση στο κοινότων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας που περιέχονται σε ραδιοτηλεοπτική εκπομπή. Για το λόγο αυτό η αναμετάδοση μέσω καλωδίου ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών χρειάζεται άδεια των ενδιαφερόμενων δικαιούχων.

30. Αυτό όμως δεν κατέστη περιεχόμενο κάποιας διάταξης που να αναφέρει ποιοί είναι οι σχετικοί δικαιούχοι σε περίπτωση αναμετάδοσης ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών μέσω καλωδίου ούτε καθορίζονται τα όρια πράξεων που δεν εμπίπτουν στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Για το λόγο αυτό παραμένουν αρμόδια τα κράτη μέλη να καθορίσουν σε ποιές κατηγορίες δικαιούχων χορηγείται το δικαίωμα να επιτρέψουν ή να απαγορεύσουν την αναμετάδοση μέσω καλωδίου ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Το ίδιο περίπου ισχύει για τον καθορισμό από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας μιας κοινής κεραίας ή της εξυπηρετούμενης ζώνης ενός εθνικού ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού.

31. Εξάλλου με την παρούσα πρόταση οδηγίας δεν αποσκοπείται εναρμόνιση του ηθικού δικαιώματος στα πλαίσια της αναμετάδοσης μέσω καλωδίου. Αντίθετα εξακολουθούν να ισχύουν σχετικά οι διατάξεις των κρατών μελών, σύμφωνα με τις οποίες είναι ενδεχομένως δυνατή η διακοπή μιας αναμετάδοσης μέσω καλωδίου για λόγους που οφείλονται στο ηθικό δικαίωμα.

32. Έστω και αν στο μέλλον η αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών μέσω καλωδίου μπορεί να πραγματοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο σε συμβατική βάση, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εξελιγμένες και ικανοποιητικές δομές που υφίστανται στα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, καθόσον σε ένα κράτος μέλος στις 31 Ιουλίου 1991 η αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών μέσω καλωδίου διέπεται από ένα σύστημα νομίμων αδειών, η δυνατότητα αυτή μπορεί να διατηρηθεί μέχρι το

1998. Αυτό ισχύει επίσης για την περίπτωση όπου ο νόμος για την πνευματική ιδιοκτησία προβλέπει ρητά την εισαγωγή της νόμιμης άδειας μέσω διατάγματος. Δεν υφίσταται ωστόσο ανάγκη να διατηρηθούν τέτοια συστήματα μετά το 1998, δεδομένου ότι τότε η συμβατική ρύθμιση που θα εισαχθεί από την παρούσα πρόταση οδηγίας θα καταστήσει περιττή την προσφυγή σε νόμιμες άδειες.

ΑΡΘΡΟ 11

Άσκηση του δικαιώματος αναμετάδοσης μέσω καλωδίου

33. Κατά την αναμετάδοση μέσω καλωδίου η επιχείρηση εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου προβαίνει σε πρωτογενή εκπομπή χωρίς μεταβολές, χωρίς να μπορεί η ίδια να επηρεάσει έτσι τη διαμόρφωση του αναμεταδιδόμενου προγράμματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η επιχείρηση εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου να μην είναι κατά κανόνα σε θέση να επικοινωνήσει εγκαίρως με τους μεμονωμένους δικαιούχους σχετικά με μεμονωμένα τμήματα του προγράμματος. Η πρόταση οδηγίας, για να αποτρέψει την πιθανότητα μερικά δικαιώματα σε μεμονωμένα τμήματα προγράμματος να μπορούν να παρακωλύσουν το σύνολο της καλωδιακής αναμετάδοσης, προτείνει την κεντρική άσκηση των δικαιωμάτων καλωδιακής αναμετάδοσης από έναν ή περισσότερους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Το δικαίωμα που έχει κάθε μεμονωμένος δικαιούχος να επιτρέπει ή να απαγορεύει την αναμετάδοση μέσω καλωδίου θα μπορεί να ασκηθεί μόνο με παρέμβαση ενός ή περισσοτέρων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.

34. Η υποχρέωση ασκήσεως του δικαιώματος καλωδιακής αναμετάδοσης αποκλειστικά και μόνο από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δεν επηρεάζει καθόλου το δικαίωμα κυριότητας ή τη δυνατότητα εκχώρησης του δικαιώματος αυτού σε τρίτους, δεδομένου ότι η υποχρέωση παρέμβασης του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης αφορά μόνο την άσκηση του δικαιώματος καλωδιακής αναμετάδοσης έναντι των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου.

35. Τέλος, οι δικαιούχοι ως μέλη των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δεν εμποδίζονται απο το να φροντίζουν μέσω της εταιρείας ώστε να υποστηριχθούν τα οικονομικά τους συμφέροντα τηρουμένης μιας

ιεράρχισης στην εκμετάλλευση. Έτσι μπορεί να υποδειχθεί, για παράδειγμα στον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης να περιλάβει "ρήτρα διασφάλισης" στις συμβάσεις για χορήγηση άδειας σχετικά με αναμετάδοση μέσω καλωδίου. Περιεχόμενο μιας τέτοιας ρήτρας θα μπορούσε να είναι, λ.χ., ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης μπορεί να αντιταχθεί στην αναμετάδοση ενός έργου, αν αυτό ενδέχεται να οδηγήσει σε σοβαρή και μη δυνάμενη να αποκατασταθεί βλάβη του δικαιούχου.

36. Τέλος, η υποχρέωση παρέμβασης οργανισμών συλλογικής διαχείρισης δεν σημαίνει ότι οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να γίνουν μέλη ενός οργανισμού συλλογικής διαχείρισης. Ένας δικαιούχος, ο οποίος δεν μεταβίβασε την άσκηση των δικαιωμάτων του σε κάποιον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, έχει αξίωση αμοιβής έναντι του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, ο οποίος διαχειρίζεται δικαιώματα της ίδιας φύσεως. Αυτό σημαίνει ότι ο δικαιούχος που δεν είναι μέλος του οργανισμού εξομοιώνεται από άποψη αμοιβής με τα μέλη του. Πρέπει εξάλλου ο δικαιούχος που δεν είναι μέλος να έχει τη δυνατότητα να προβάλλει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την αξίωσή του για όμοια αμοιβή.

ΑΡΘΡΟ 12

Άσκηση εκ μέρους των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών του δικαιώματος αναμετάδοσης μέσω καλωδίου

37. Κατά τη σύναψη μιας συμβάσεως για καλωδιακή αναμετάδοση είναι γνωστός ο αριθμός των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και κάθε φορέας καλωδιακής διανομής γνωρίζει με ποιό πρόγραμμα θα τροφοδοτήσει το δίκτυο. Για το λόγο αυτό δεν επιβάλλεται η επέκταση της υποχρεώσεως για παρέμβαση οργανισμών συλλογικής διαχείρισης στα ίδια και στα παράγωγα δικαιώματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

38. Καθόσον ένας δικαιούχος μεταβίβασε τα δικαιώματα για πρωτογενή εκπομπή και για καλωδιακή αναμετάδοση, αυτά τα δικαιώματα καλωδιακής αναμετάδοσης ασκούνται από το ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό και όχι από οργανισμό συλλογικής διαχείρισης.

ΑΡΘΡΟ 13

Γενική σύμβαση

39. Τόσο οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου όσο και οι δικαιούχοι μπορεί να έχουν συμφέρον να ρυθμίσουν τα της χορήγησης άδειας για την καλωδιακή αναμετάδοση μιας ή περισσοτέρων ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών με μία ή περισσότερες επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου με μία μόνο γενική σύμβαση. Για το λόγο αυτό οι δικαιούχοι και οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου πρέπει να ενθαρρυνθούν να ρυθμίζουν την καλωδιακή αναμετάδοση μιας ή περισσοτέρων ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών από μία ή πολλές επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου με μία μόνο γενική σύμβαση. Η σύναψη μιας τέτοιας γενικής σύμβασης είναι ελεύθερη για τους ενδιαφερόμενους, καθένας ωστόσο από αυτούς ο οποίος επιδιώκει τη σύναψη μιας τέτοιας συμβάσεως πρέπει να είναι και από την πλευρά του πρόθυμος να διαπραγματευθεί συλλογικά.

40. Από αυτό πάντως δεν συνάγεται ότι η αντίθετη πλευρά μπορεί να υποχρεωθεί με μία πρόταση συλλογικών διαπραγματεύσεων να διαπραγματευθεί και από την πλευρά της συλλογικά. Είναι κατά συνέπεια νοητό ότι μπορούν να γίνουν "μονομερείς-συλλογικές" διαπραγματεύσεις. Έτσι μπορεί, για παράδειγμα, μία επιχείρηση εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου να προβεί σε διαπραγματεύσεις με το σύνολο των δικαιούχων ή ένας οργανισμός συλλογικής διαχείρισης να διαπραγματευθεί για μία κατηγορία δικαιωμάτων με το σύνολο των επιχειρήσεων καλωδιακής διανομής.

ΑΡΘΡΟ 14

Μεσολαβητές

41. Μία ρυθμιζόμενη καλωδιακή αναμετάδοση προϋποθέτει ότι οι ενδιαφερόμενοι είναι κατά βάση πρόθυμοι για διαπραγματεύσεις σχετικά με κτήση δικαιωμάτων. Για να εξασφαλιστεί κάτι τέτοιο πρέπει οι ενδιαφερόμενοι να έχουν τη δυνατότητα σε περίπτωση που δεν υπάρχει προθυμία για διαπραγματεύσεις να καταφεύγουν σε μεσολαβητές. Οι μεσολαβητές αυτοί πρέπει να παρέχουν συνδρομή κατά τις διαπραγματεύσεις και να μπορούν ενδεχομένως να προβούν από δική τους πρωτοβουλία σε μία μη δεσμευτική πρόταση φιλικού

διακανονισμού. Για τη διασφάλιση των συμφερόντων ορίζονται αμερόληπτοι εμπειρογνώμονες. Η ρύθμιση των λεπτομερειών της διαδικασίας εναπόκειται στα κράτη μέλη.

ΑΡΘΡΟ 15

Πρόληψη κατάχρησης διαπραγματευτικών θέσεων

42. Η προθυμία εξάλλου των ενδιαφερομένων για διαπραγματεύσεις πρέπει να προωθηθεί και με απαγόρευση της κατάχρησης των διαπραγματευτικών θέσεων. Γενικά, κατάχρηση διαπραγματευτικών θέσεων υφίσταται όταν στα πλαίσια υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεων τηρείται θέση, η οποία κατά κανένα τρόπο δεν δικαιολογείται από τις υφιστάμενες περιστάσεις. Μία τέτοια καταχρηστική συμπεριφορά υπάρχει, για παράδειγμα, όταν κάποιος από τους ενδιαφερόμενους αρνείται γενικά να προβεί σε διαπραγματεύσεις. Το ίδιο ισχύει για προτάσεις σύναψης συμβάσεων απαράδεκτες από κάθε άποψη. Επομένως η απαγόρευση κατάχρησης των διαπραγματευτικών θέσεων έχει τελικά την έννοια επιταγής ως προς τα να γίνει τουλάχιστον καλόπιστα έναρξη των διαπραγματεύσεων. Αυτό όμως σημαίνει ότι παροτρύνεται η έναρξη των διαπραγματεύσεων χωρίς να εκβιάζεται μία συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι αν προταθεί αμοιβή αφύσικα υψηλότερη ή αφύσικα χαμηλότερη της εύλογης, αυτό είναι απαράδεκτο. Δεν ορίζεται όμως έτσι και τι σημαίνει εύλογη προσφορά.

43. Αν, παρά το ότι δεν επήλθε συμφωνία, δεν διαπιστώνεται καταχρηστική συμπεριφορά, τότε στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί η καλωδιακή αναμετάδοση.

44. Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να καθορίσουν με ποιό τρόπο θα απαγορεύσουν τις καταχρήσεις. Εδώ μπορεί κανείς να σκεφτεί τόσο την απαγόρευση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος βάσει του αστικού δικαίου όσο και το διοικητικό έλεγχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV : ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 16

Διατάξεις περί ανταγωνισμού

45. Η εφαρμογή των περί ανταγωνισμού διατάξεων του κοινοτικού δικαίου και των κρατών μελών δεν επηρεάζεται από τις διατάξεις της παρούσας πρότασης οδηγίας. Ιδιαίτερα τα μέτρα για την πρόληψη της καταχρηστικής εκμετάλλευσης διαπραγματευτικών θέσεων εξυπηρετούν μόνο την ενθάρρυνση της προθυμίας για διαπραγματεύσεις σε μία συγκεκριμένη κατάσταση, ανεξάρτητα από τους ισχύοντες κανόνες συμπεριφοράς βάσει του δικαίου περί ανταγωνισμού.

ΑΡΘΡΟ 17

Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων

46. Η ρύθμιση της δραστηριότητας των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης παραμένει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, τα οποία όμως πρέπει και εδώ να λάβουν υπόψη τις διατάξεις της συνθήκης ΕΟΚ. Το άρθρο αυτό δεν αποκλείει περαιτέρω μέτρα εναρμόνισης στον τομέα της συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων.

ΠΡΟΤΑΣΗ
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΩΝ ΣΤΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΠΗ ΜΕΣΩ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΗ ΜΕΣΩ ΚΑΛΩΔΙΟΥ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

(1) ότι οι στόχοι της Κοινότητας όπως εκτίθενται στη συνθήκη περιλαμβάνουν την όλο και στενότερη συνένωση μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών και στενότερες σχέσεις μεταξύ των κρατών της Κοινότητας, καθώς και εξασφάλιση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου των χωρών της Κοινότητας με κοινές ενέργειες που αποβλέπουν σε κατάργηση των εμποδίων που χωρίζουν την Ευρώπη,

(2) ότι για το σκοπό αυτό, η συνθήκη προβλέπει την εγκαθίδρυση κοινής αγοράς και χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα· ότι αυτό συνεπάγεται εξάλειψη των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και εξασφάλιση ανόθευτου ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς· ότι για το σκοπό αυτό, μπορεί να θεσπίζονται διατάξεις για το συντονισμό των νομοθετικών, και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την ανάληψη και άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας,

(3) ότι οι διασυνοριακές ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές εντός της Κοινότητας, ιδίως μέσω δορυφόρου και καλωδίου, αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα μέσα προς επίτευξη των ανωτέρω στόχων της Κοινότητας, οι οποίοι είναι συγχρόνως πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και νομικής φύσης,

(4) ότι, ως εκ τούτου το Συμβούλιο έχει εκδόσει την οδηγία 89/552/ΕΟΚ[1] η οποία αφορά το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και εκτελεστικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση της τηλεοπτικής δραστηριότητας· ότι στην εν λόγω οδηγία προβλέπονται μέτρα για την προαγωγή της διανομής και παραγωγής προγραμμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και στους τομείς της διαφήμισης, της χορηγίας (sponsoring), της προστασίας των ανηλίκων και του δικαιώματος απάντησης,

(1) ΕΕ L 298, 17.10.1989, σ. 23

(5) ότι, ωστόσο, η επίτευξη των στόχων αυτών ως προς τη διασυνοριακή μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου καθώς και στην αναμετάδοση μέσω καλωδίου προγραμμάτων από άλλα κράτη μέλη εξακολουθεί να παρακωλύεται από σειρά διαφορετικών εθνικών ρυθμίσεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένες νομικές αβεβαιότητες· ότι με τον τρόπο αυτό, οι δικαιούχοι αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο τα έργα τους να τύχουν εκμεταλλεύσεως χωρίς ανάλογη αμοιβή ή ορισμένοι δικαιούχοι αποκλειστικών δικαιωμάτων να δημιουργούν στα διάφορα κράτη μέλη προσκόμματα στην εκμετάλλευση των έργων τους· ότι αυτή η νομική αβεβαιότητα συνιστά κυρίως έμμεσο εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προγραμμάτων εντός της Κοινότητας,

(6) ότι, από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας, υφίσταται άνιση μεταχείριση μεταξύ της μετάδοσης προγραμμάτων μέσω δορυφόρων απευθείας μετάδοσης και της μετάδοσης μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων· ότι ενόψει της δυνατότητας που υφίσταται σήμερα ως προς την απευθείας λήψη και για τους δύο τύπους δορυφόρου η οποία είναι και οικονομικά εφικτή, δεν δικαιολογείται πλέον αυτή η διαφοροποιημένη νομοθεσία,

(7) ότι, εξάλλου, η ελεύθερη μετάδοση προγραμμάτων εμποδίζεται από την υφιστάμενη σήμερα νομική αβεβαιότητα σχετικά με το αν η μετάδοση μέσω δορυφόρων, των οποίων τα σήματα είναι δυνατόν να ληφθούν απευθείας, προϋποθέτει τα δικαιώματα μόνο στη χώρα εκπομπής ή σε όλες τις χώρες λήψης· ότι δεδομένης της ίσης μεταχείρισης, από πλευράς δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας, των τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων και των δορυφόρων απευθείας λήψης, αυτή η νομική αβεβαιότητα εκτείνεται τώρα σχεδόν σε όλα τα προγράμματα που μεταδίδονται στην Κοινότητα μέσω δορυφόρων,

(8) ότι επιπλέον, δεν υφίσταται νομική ασφάλεια σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών εντός της Κοινότητας, όπου τα προγράμματα διοχετεύονται διασυνοριακά σε καλωδιακά δίκτυα και αναμεταδίδονται,

(9) ότι η εξέλιξη της συμβατικής κτήσης δικαιωμάτων συμβάλλει ήδη στη δημιουργία του επιδιωκόμενου ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου· ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να εξασφαλίζεται η συνέχιση αυτών των συμβατικών συμφωνιών και να προάγεται κατά το δυνατόν η απρόσκοπτη εκτέλεσή τους στην πρακτική.

(10) ότι σήμερα οι επιχειρήσεις εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου δεν μπορούν να είναι βέβαιες ότι έχουν πράγματι αποκτήσει όλα τα δικαιώματα επί των προγραμμάτων, τα οποία αποτελούν αντικείμενο τέτοιας συμβατικής συμφωνίας,

(11) ότι, τέλος, οι ενδιαφερόμενοι στα διάφορα κράτη μέλη δεν έχουν όλοι την υποχρέωση να μην αρνούνται καταχρηστικά τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για την απόκτηση των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου ή να μην οδηγούν αυτές τις διαπραγματεύσεις σε αποτυχία,

(12) ότι το νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε από την οδηγία 89/552/ΕΟΚ και διέπει τη δημιουργία ενιαίου οπτικοακουστικού χώρου απαιτεί συμπλήρωση από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας,

(13) ότι συνεπώς, πρέπει να παύσει η διαφορετική αντιμετώπιση μεταξύ των κρατών μελών, της μετάδοσης προγραμμάτων μέσω τηλεπικοινωνιακών δορυφόρων, προκειμένου να δοθεί ενιαία απάντηση σε κοινοτικό επίπεδο στο ερώτημα κατά πόσον τα προστατευόμενα έργα και τα άλλα αντικείμενα προστασίας πρόκειται να παρουσιάζονται στο κοινό· ότι με τον τρόπο αυτό επέρχεται ίση μεταχείριση των φορέων διανομής διασυνοριακών ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, ανεξάρτητα από το αν χρησιμοποιούν δορυφόρο απευθείας μετάδοσης ή τηλεπικοινωνιακό δορυφόρο για τη μετάδοση προγραμμάτων,

(14) ότι η νομική αβεβαιότητα που παρακωλύει τη διασυνοριακή μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου και αφορά τα δικαιώματα που πρέπει να αποκτηθούν εξαλείφεται με τον ορισμό που δίδεται σε κοινοτικό επίπεδο για την παρουσίαση των αντικειμένων προστασίας στο κοινό μέσω δορυφόρου· ότι με τον εν λόγω ορισμό προσδιορίζεται συγχρόνως και ο τόπος της παρουσίασης στο κοινό· ότι ένας τέτοιος ορισμός είναι απαραίτητος για να εμποδίζεται η σωρευτική εφαρμογή περισσότερων εθνικών δικαίων σε μια μόνο πράξη εκπομπής· ότι η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου πραγματοποιείται μόνον στο κράτος μέλος όπου ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός λαμβάνει ενιαία απόφαση για το περιεχόμενο και την εκπομπή των σημάτων φορέων προγραμμάτων· ότι αυτό προϋποθέτει ότι η αλυσίδα των μέσων εκπομπής από το σημείο όπου έχει ληφθεί η εναία αυτή απόφαση μέχρι την εκπομπή των σημάτων από το δορυφόρο δεν πρέπει να διακόπτεται,

(15) ότι κατά την κτήση των δικαιωμάτων οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, να λάβουν υπόψη στα πλαίσια της αμοιβής που πρόκειται να συμφωνηθεί, τον πραγματικό ή δυνητικό αριθμό των τηλεθεατών σε ολόκληρη τη ζώνη λήψης,

(16) ότι είναι σκόπιμο να προβλέπεται ειδική μεταβατική διάταξη για τις ήδη ισχύουσες συμβάσεις, ώστε το αργότερο μέχρι το 1998 οι συμβάσεις αυτές να είναι δυνατόν να προσαρμοστούν στις νέες ρυθμίσεις,

(17) ότι η παρούσα οδηγία δεν καλύπτει τα προγράμματα που μεταδίδονται από τρίτες χώρες στο έδαφος της Κοινότητας· ότι τα εν λόγω προγράμματα μπορεί, βάσει της νομοθεσίας των κρατών μελών, να κριθούν διαφορετικά απ'ό,τι τα προγράμματα, τα οποία μεταδίδονται από κράτος μέλος, αν στην τρίτη χώρα δεν χορηγείται καθόλου ή χορηγείται σε περιορισμένο μόνο βαθμό η προστασία που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία,

(18) ότι οι ρυθμίσεις περιέχουν συγχρόνως διατάξεις για την προστασία των πνευματικών δημιουργών και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων· ότι πρέπει να εξασφαλιστεί ότι κατοχυρώνεται, σε όλα τα κράτη μέλη και στην έκταση που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία, η προστασία ορισμένων τομέων και ότι η προστασία αυτή δεν υπάγεται σε νόμιμη άδεια· ότι μόνον έτσι μπορούν να εμποδιστούν νοθεύσεις του ανταγωνισμού οφειλόμενες σε ενδεχόμενες διαφορές ως προς την προστασία μέσα στην κοινή αγορά, που ενδέχεται να θέσουν σε αδικαιολόγητα μειονεκτική θέση τους φορείς διανομής προγραμμάτων και τους δικαιούχους στα κράτη μέλη με υψηλό επίπεδο προστασίας,

(19) ότι το ελάχιστο όριο προστασίας στον τομέα των συγγενικών δικαιωμάτων εμπνέεται κυρίως από τις διατάξεις της Σύμβασης της Ρώμης περί προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, που θεωρείται σήμερα ως το πλέον εκτεταμένο πρότυπο προστασίας σε διεθνές επίπεδο το οποίο, επιπλέον, γίνεται δεκτό από μεγάλο αριθμό κρατών μελών· ότι σύμφωνα με τους στόχους της παρούσας οδηγίας, δεν προβλέπονται δυνατότητες διατύπωσης επιφυλάξεων ανάλογες με της σύμβασης της Ρώμης,

(20) ότι η αναμετάδοση μέσω καλωδίου προγραμμάτων από άλλα κράτη μέλη συνιστά εκμετάλλευση προστατευόμενων έργων και εκτελέσεων ή ερμηνειών, η οποία εμπίπτει στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας· ότι για το λόγο αυτό, μία επιχείρηση εκμετάλλευσης του καλωδιακού δικτύου απαιτεί άδεια εκ μέρους όλων των δικαιούχων για κάθε μέρος του προγράμματος που αναμεταδίδει· ότι σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, οι άδειες αυτές πρέπει βασικά να χορηγούνται με σύμβαση, καθόσον δεν προβλέπεται εξαίρεση για τις ήδη υφιστάμενες νόμιμες άδειες,

(21) ότι εφόσον οι ιδιαιτερότητες της καλωδιακής αναμετάδοσης το απαιτούν, η οδηγία προβλέπει, μαζί με την υποχρέωση παρέμβασης οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την κατ'αποκλειστικότητα συλλογική άσκηση του δικαιώματος απαγόρευσης· ότι η παρούσα οδηγία έχει ως μόνο στόχο τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας των συμβατικών συμφωνιών με την αποφυγή παρέμβασης εκ μέρους μη συμβαλλόμενων τρίτων, οι οποίοι έχουν δικαιώματα σε μεμονωμένα τμήματα προγράμματος· ότι στην περίπτωση αυτή, διατηρείται το δικαίωμα απαγόρευσης καθαυτό και ρυθμίζεται απλώς σε ορισμένο βαθμό ο τρόπος άσκησής του· ότι εξακολουθεί να είναι ακόμη δυνατή η εκχώρηση των δικαιωμάτων καλωδιακής διανομής· ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει την άσκηση του ηθικού δικαιώματος του πνευματικού δημιουργού,

(22) ότι, εξάλλου, οι συμβατικές συμφωνίες ως προς τη χορήγηση άδειας για αναμετάδοση μέσω καλωδίου πρέπει να προωθηθούν με συμπληρωματικά μέτρα· ότι καταρχάς όλα τα δικαιώματα που απαιτούνται για την αναμετάδοση μέσω καλωδίου πρέπει να συγκεντρώνονται κατά το δυνατό σε γενική σύμβαση· ότι είναι, εξάλλου, σκόπιμο όλοι οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν ανά πάσα στιγμή να απευθύνονται σε αδέσμευτους μεσολαβητές, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν συνδρομή κατά τις διαπραγματεύσεις και να υποβάλλουν μη δεσμευτικές προτάσεις αποφάσεων· ότι πρέπει, τέλος, να ληφθεί μέριμνα ώστε να μην προβάλλονται καταχρηστικά προσκόμματα στις συμβατικές διαπραγματεύσεις και να μην εμποδίζεται καταχρηστικά η συμμετοχή μεμονωμένων δικαιούχων στις διαπραγματεύσεις αυτές· ότι κανένα από τα μέτρα αυτά για την προαγωγή της κτήσης των δικαιωμάτων δεν θέτει υπό αμφισβήτηση το συμβατικό χαρακτήρα της κτήσης των δικαιωμάτων καλωδιακής διανομής,

(23) ότι, αντίθετα, δεν κρίνεται αναγκαία η θέσπιση κοινοτικών μέτρων για τη ρύθμιση των θεμάτων εκείνων, των οποίων οι συνέπειες, εκτός ορισμένων ασήμαντων από εμπορική άποψη εξαιρέσεων, γίνονται αισθητές μόνο μέσα στα όρια κράτους μέλους,

(24) ότι η παρούσα οδηγία θεσπίζει τους ελάχιστους κανόνες που απαιτούνται, για και να εξασφαλιστεί η ελεύθερη και απρόσκοπτη διασυνοριακή μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου καθώς και η ταυτόχρονη και αναλλοίωτη αναμετάδοση μέσω καλωδίου ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων από άλλα κράτη μέλη, κυρίως σε συμβατική βάση,

(25) ότι η παρούσα οδηγία δεν θέτει τις μεταγενέστερες διαδικασίες εναρμόνισης στους τομείς του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και της συλλογικής διαχείρισης τέτοιων δικαιωμάτων,

(26) ότι, ως εκ τούτου, εναπόκειται στα κράτη μέλη να ολοκληρώσουν το πλαίσιο που απαιτείται για την υλοποίηση των στόχων που επιδιώκει η παρούσα οδηγία λαμβάνοντας νομοθετικά και διοικητικά μέτρα σε εθνικό επίπεδο, εφόσον αυτά δεν αντίκεινται στους στόχους της παρούσας οδηγίας και συμβαδίζουν με το κοινοτικό δίκαιο· ότι υπό τις συνθήκες αυτές τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίσουν αυστηρότερους από τους προβλεπόμενους στην παρούσα οδηγία κανόνες για την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων,

(27) ότι οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν τους κανόνες περί ανταγωνισμού κατά την έννοια των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I: ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

α) Δορυφόρος, κάθε δορυφόρος που εκπέμπει σε συχνότητες στις οποίες, βάσει του δικαίου, περί τηλεπικοινωνιών είτε επιτρέπεται ελεύθερα η λήψη από το κοινό (δορυφόροι απευθείας μετάδοσης) είτε επιτρέπεται μόνον η δημόσια ατομική επικοινωνία (τηλεπικοινωνιακοί δορυφόροι). Στην τελευταία περίπτωση, ωστόσο, οι περιστάσεις υπό τις οποίες πραγματοποιείται η ατομική λήψη των σημάτων πρέπει να είναι συγκρίσιμες προς εκείνες που επικρατούν κατά την ατομική λήψη στους δορυφόρους απευθείας μετάδοσης,

β) Παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου εντός της Κοινότητας, η ενιαία απόφαση ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού σχετικά με το περιεχόμενο και την εκπομπή σημάτων φορέων προγραμμάτων μέσω δορυφόρου. Η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου πραγματοποιείται στο κράτος μέλος, όπου ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός λαμβάνει την ενιαία απόφαση σχετικά με το περιεχόμενο και την εκπομπή των σημάτων φορέων προγραμμάτων. Αν τα σήματα φορέων προγραμμάτων είναι κωδικοποιημένα, ως παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου νοείται η ενιαία απόφαση ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού σχετικά με το περιεχόμενο και την εκπομπή των σημάτων φορέων προγραμμάτων μέσω δορυφόρου υπό τον όρο ότι τα μέσα για την αποκωδικοποίηση καθίστανται προσιτά στο κοινό μέσω του ίδιου του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού ή με την άδειά του. Ωστόσο δεν υπάρχει παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου όταν η αλυσίδα των μέσων εκπομπής από το σημείο στο οποίο έχει ληφθεί η ενιαία απόφαση μέχρι την εκπομπή των σχετικών σημάτων από το δορυφόρο διακόπτεται,

γ) Αναμετάδοση μέσω καλωδίου, η ταυτόχρονη, αναλλοίωτη και ακέραιη αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής μέσω καλωδίου ή συστήματος μικροκυμάτων, από άλλο κράτος μέλος,

δ) Ραδιοτηλεοπτικοί εκπομπή, η ασύρματη ή ενσύρματη, επίγεια ή δορυφορική πρώτη μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, που έχει προορισμό τη λήψη της από το κοινό,

ε) Οργανισμός συλλογικής διαχείρισης, ο οργανισμός του οποίου τα μέλη αναθέτουν α' αυτόν την άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή και των συγγενικών δικαιωμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥ

Άρθρο 2: Δικαίωμα εκπομπής

Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη προβλέπουν το δικαίωμα, για τον πνευματικό δημιουργό, να επιτρέπει ή να απαγορεύει την μέσω δορυφόρου παρουσίαση στο κοινό έργων που προστατεύονται βάσει του δικαίου περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Άρθρο 3: Κτήση των δικαιωμάτων εκπομπής

(1) Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το δικαίωμα που αναφέρεται στο άρθρο 2 αποκτάται αποκλειστικά και μόνον δια συμβάσεως.

(2) Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος προβλέπει στις 31 Ιουλίου 1991, ότι μιά σύμβαση που έχει συναφθεί μεταξύ οργανισμού συλλογικής διαχείρισης και ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού μπορεί να επεκτείνεται σε δικαιούχους που δεν εκπροσωπούνται από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, η σχετική δυνατότητα διατηρείται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997.

(3) Η παράγραφος 2, δεν εφαρμόζεται για τις κινηματογραφικές ταινίες, με τις οποίες εξομοιώνονται τα έργα που δημιουργούνται με διαδικασία ανάλογη με εκείνη των κινηματογραφικών ταινιών.

Άρθρο 4: Ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες απολαύουν του δικαιώματος:

- να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την παρουσίαση της ερμηνείας ή εκτέλεσης τους μέσω δορυφόρου στο κοινό, εκτός εάν για την εκπομπή χρησιμοποιείται ερμηνεία ή εκτέλεση που έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο εκπομπής ή η οποία έχει αποτυπωθεί σε υλικό υπόστρωμα,

- να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την ενσωμάτωση σε υλικό υπόστρωμα μιας μη ενσωματωμένης σε υλικό υπόστρωμα ερμηνείας ή εκτέλεσης τους,

- να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή υλικής ενσωμάτωσης,

Άρθρο 5: Αμοιβή για τη χρησιμοποίηση φωνογραφημάτων

Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι όταν το φωνογράφημα, που έχει παραχθεί για εμπορικούς σκοπούς ή η αναπαραγωγή τέτοιου φωνογραφήματος χρησιμοποιείται απευθείας για την παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου, καταβάλλεται μία και μοναδική εύλογη αμοιβή στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, στους παραγωγούς φωνογραφημάτων ή και στους δύο από κοινού.

Άρθρο 6: Ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί

Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί απολαύουν του δικαιώματος να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν :

- την ταυτόχρονη αναμετάδοση των εκπομπών τους μέσω δορυφόρου,

- την ενσωμάτωση των εκπομπών τους σε υλικό υπόστρωμα,

- την αναπαραγωγή της ενσωμάτωσης της εκπομπής τους σε υλικό υπόστρωμα.

Άρθρο 7: Περιορισμοί των δικαιωμάτων

(1) Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν περιορισμούς ως προς την προστασία που προβλέπεται από τα άρθρα 4, 5 και 6 μόνον όσον αφορά:

  - ιδιωτική χρήση,

  - χρήση σύντομων αποσπασμάτων για την περιγραφή των γεγονότων της ημέρας,

  - εφήμερη εγγραφή στην οποία προβαίνει ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός με δικά του μέσα και για τις δικές του εκπομπές,

  - χρήση που εξυπηρετεί αποκλειστικά εκπαιδευτικούς σκοπούς ή την επιστημονική έρευνα.

(2) Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, κάθε κράτος μέλος μπορεί να προβλέπει τους ίδιους περιορισμούς για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, όπως προβλέπονται στη νομοθεσία περί προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. Ωστόσο, άδειες υποχρεωτικές μπορούν να προβλέπονται μόνον εφόσον συμβιβάζονται με τις διατάξεις της Σύμβασης της Ρώμης για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

Άρθρο 8: Ελαχίστη προστασία

(1) Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, για τους πνευματικούς δημιουργούς και τους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων οι οποίοι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους, διατάξεις προστασίας εκτός εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 2 έως 6.

(2) Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη τηρούν τους ορισμούς του άρθρου 1 στοιχεία α) και β).

Άρθρο 9: Μεταβατική διάταξη

Εφόσον, την 1η Ιανουαρίου 1995, η εκμετάλλευση προστατευόμενων, κατά το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, έργων και εκτελέσεων ή ερμηνειών, αποτελεί αντικείμενο συμβάσεως, τα άρθρα 2 έως 8 εφαρμόζονται μόνον μετά τη λήξη της συμβάσεως και, το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III: ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΗ ΜΕΣΩ ΚΑΛΩΔΙΟΥ

Άρθρο 10: Πράξεις υποκείμενες σε άδεια

(1) Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέριμνα ώστε, κατά την αναμετάδοση μέσω καλωδίου στο έδαφος τους ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών προερχόμενων από άλλα κράτη μέλη, να τηρούνται τα ισχύοντα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα καθώς και οι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ των δικαιούχων πνευματικής ιδιοκτησίας, των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων και των οργανισμών καλωδιακής διανομής.

(2) Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997, τις νόμιμες άδειες που ήδη υφίστανται ή προβλέπονται ρητά από το νόμο στις 31 Ιουλίου 1991.

Άρθρο 11: Άσκηση του δικαιώματος αναμετάδοσης μέσω καλωδίου

(1) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το δικαίωμα να επιτρέπεται ή να απαγορεύεται η αναμετάδοση μέσω καλωδίου ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής μπορεί να ασκείται μόνο από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης.

(2) Ο δικαιούχος, που δεν έχει μεταβιβάσει σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης την άσκηση των δικαιωμάτων του έχει αξίωση αμοιβής έναντι του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, που διαχειρίζεται δικαιώματα ίδιας φύσεως. Το ύψος της αξίωσης ανέρχεται στο ποσό, το οποίο έπρεπε να εισπράξει ο δικαιούχος αν είχε μεταβιβάσει την άσκηση των δικαιωμάτων του στον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης.

Άρθρο 12: Άσκηση από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς του δικαιώματος καλωδιακής αναμετάδοσης

Το άρθρο 11 δεν εφαρμόζεται στα δικαιώματα, που ασκούνται από ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό έναντι των εκπομπών του.

Άρθρο 13: Γενική σύμβαση

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέριμνα ώστε το μέρος που επιζητά τη σύναψη γενικής συμβάσεως, να έχει την υποχρέωση να υποβάλλει συλλογική πρόταση συμβάσεως.

Άρθρο 14: Μεσολαβητές

(1) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν δεν επιτυγχάνεται η σύναψη σύμβασης για τη χορήγηση άδειας σχετικά με την μέσω καλωδίου αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής, κάθε ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να προσφύγει σε έναν ή περισσότερους από τους μεσολαβητές που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.

(2) Οι μεσολαβητές έχουν ως καθήκον να συμβάλλουν στη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων. Μπορούν επίσης να υποβάλλουν στους ενδιαφερόμενους μη δεσμευτικές συστάσεις.

(3) Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η επιλογή των μεσολαβητών πραγματοποιείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπορεί να αμφισβητηθεί η αμεροληψία τους.

Άρθρο 15: Πρόληψη της κατάχρησης των διαπραγματευτικών θέσεων

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μην παρακωλύουν καταχρηστικά τις διαπραγματεύσεις για τη χορήγηση άδειας σχετικά με τη μέσω καλωδίου αναμετάδοση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16: Διατάξεις περί ανταγωνισμού

Οι περί ανταγωνισμού διατάξεις της Κοινότητας δεν θίγονται από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 17: Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων

Τα κράτη μέλη παραμένουν αρμόδια για τη διαμόρφωση της δραστηριότητας των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης.

Άρθρο 18: Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 1995. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

'Οταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά τη επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου, τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 19:

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

NOTE ON THE FINANCIAL IMPACT

The present proposal does not have budgetary consequences for the Community.

NOTE ON THE EFFECT ON COMPETITIVENESS AND EMPLOYMENT

I. What is the main justification for the measure?

- establishment of the internal market;
- definition of common rules of the game for a European audovisual area;
- strengthening of the position of European culture by the provision of remuneration to those involved in the production and dissemination of protected works;

II. Characteristics of the enterprises concerned

The proposal affects firms of all descriptions. Film producers, phonogram producers, satellite broadcasters and cable operators vary from multinationals to medium size national companies. Authors and performers normally conduct business as private individuals or as small companies.

III. What obligations are imposed directly on enterprises?

Satellite broadcasting organizations and cable operators which broadcast or retransmit protected works will have to respect the rights of authors, of performers and of producers of film works and phonograms to allow the use of their works. The participants of negotiations concerning cable retransmission rights will have to accept the

intervention of one or more mediators and may not unreasonably refuse negotiations.

IV. What obligations may be imposed indirectly on enterprises by local authorities?

None.

V. Are there any special measures for SMEs?

No.

VI. What foreseeable effects are there?

(a) on the competitiveness of enterprises?

Rightholders will benefit from the direct effect of receiving remuneration for the broadcasting by satellite or the retransmission of their works. The directive will enhance their competitiveness by establishing the country of origin principle for authorization of satellite broadcasting.

Film right owners, in particular, which have acquired the relevant rights of use in one Member State will be given legal security to be able to exploit these rights by satellite broadcasting in competition with rightholders in other Member States. This will lead to a more competitive environment favourable to the strengthening of a single European audiovisual area.

The competitiveness of broadcasters and cable-operators will be increased by the enhanced legal security with regard to the applicable rules on copyright and neighbouring rights.

(b) on employment

The establishment of common rules of the game for all economic operators implied in a satellite broadcast or a cable retransmission will promote the production and distribution of broadcast programmes and should therefore have a positive impact on employment.

VII. What consultations have there been on this proposal?

A discussion paper on "Broadcasting and Copyright in the Internal Market" on copyright questions concerning cable and satellite broadcasts was published in November 1990. All interested circles (authors, performers, broadcasters, phonogram producers, film producers, cable-operators) were invited to participate in a written consultation procedure in December 1990 and January 1991. A hearing on the discussion paper was held on 5 February 1991 in Brussels. Professionals agreed on the necessity for Community action in this field.

ISSN 0254-1483

COM(91) 276 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR **15 08**

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-91-384-GR-C

ISBN 92-77-75615-2

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2985 Luxembourg